

Reggeli Ujság

Ujvidék, 1941 augusztus 2, szombat

Szerkeszti:
ANDRÉE DEZSÓ

22. évfolyam 186. szám

A német élcsapatok Moszkva felé törnek előre

Ukrajnában Zsitomir körül tombol a legelkeseredettebb harc

A németek Moszkvát és Szuezt bombázták

Az orosz hadvezetőség célja: időt nyerni a visszavonuláshoz

A német véderőparancsnokság közli:

A keleti harctéren a hadműveletek változatlanul kedvezően folynak. Harci repülőgépeink az elmúlt éjszaka Moszkva katonai berendezéseit bombázták.

Az Anglia körüli tengervízi feleken a légi erő elsüllyesztett egy három ezer bruttó tonnás tehergőzöst, két nagyobb hajót pedig megromgált.

Harci repülőgépeink az elmúlt éjszaka jó eredménnyel bombázták kelet- és délangliai kikötőket, valamint délangliai repülőtereket.

Aknaszedő hajóink a csatorna mentén négy angol gépet lelőttek.

Német harci repülőgépek augusztus 1-ére virradó éjjel is támadást intéztek a Szezi-csatorna katonai berendezései ellen.

Az ellenség sem nappal, sem éjszaka nem repült be birodalmi terület fölé.

A keleti harcok központja

Zürichi jelentések szerint amerikai laptudósítók közlik, hogy a harcok központja most a Dnyeper felső folyásánál van, ahol a német élcsapatok a szmolenszk-moszkvai vasútvonal mentén Vjazmánál törnek maguknak utat Moszkva felé. A Szovjet hadvezetőség a moszkvai katonai körzetből minden nélkülözhető tartalékot erre a veszélyeztetett szakaszra küldött.

A keleti harctér másik gócpontja Északnyugat-Ukrajna, ahol Zsitomir körül tombol a legelkeseredettebb harc. Ezeket a harcokat még az angolszász forrásból származó jelentések is utóvédharcoknak tekintik, amelyekben Budienni tábornagy időt akar nyerni, hogy déli hadseregét a Dnyeper mentén vonja vissza.

Az eddig beérkezett jelentések szerint a péntekre virradó éjjel Moszkva ellen intézett légi támadások főképp Moszkva két külvárosa ellen irányultak.

Stockholmi jelentés szerint alenigrádi rádió bemondója hétfőn felhívást intézett a lakossághoz, hogy »irgalom nélkül pusztítsa ki a cárista gazembereket, akik a városban nagy tüntetést rendeztek.« A felhívás szerint ki kell végezni minden ötven éven felüli férfit és nőt.

MOSZKVA NEM ENGED AMERIKAI MEGFIGYELŐKET AZ OROSZ HARCTÉRE

Newyorkból jelentik: Welles helyettes külügyminiszter sürgősen arra kérte a szovjetkormányt, hogy engedjen amerikai katonai megfigyelőket a hadi övezetbe, Moszkva azonban indoklás nélkül elutasította a kérelmet.

AZ OLAZSOK ISMÉT BOMBÁZTAK MÁLTÁT

Péntekre virradó éjjel olasz bombavető repülőgépek támadást intéztek Lavaletta máltai tengerészeti támaszpont ellen és nagy, valamint közepes bombákkal eredményesen eltalálták a kikötői berendezéseket, a katonai védőműveket és gyárépületeket. A fény-

szóróktól támogatott ellenséges vadászgépek hasztalanul kísérelték meg az olasz repülők működésének megakadályozását. Az olasz gépek bombáik ledobása után sértetlenül tértek vissza támaszpontjaikra.

AZ AFRIKAI HARCTÉR

Az afrikai német hadtest tüzersege kedden és szerdán eredményesen tüzelt az angolok tobruki anyagpótló raktáira és ütegállásaira. Egy víztartályt eltaláltak, egy angol üteg pedig beszüntette a tüzelést.

AZ ANGOLOK JOGELLENESEN BOMBÁZTÁK PETSAMOT

Az angolok galád módon megsértették a nemzetközi jogot azzal, hogy megtámadták a jeges-tengeri

Petsamo finn kikötőt — állapítja meg a német sajtó. A Berliner Börsenzeitung így ír a támadásról:

Anglia nem áll hadban Finnországgal, sőt a két ország között alakilag még fennállnak a diplomáciai kapcsolatok is. Finnország ugyanis eddig csupán azt az elhatározását hozta az angol kormány tudomására, hogy bezáratja londoni követségét. Minthogy a finn kormány most várja az angol kormány válaszát, a finn döntést tulajdonképpen még nem érvényesítették. Bár a jogi helyzet világos, az angol bombavetők megtámadták Petsamot. Olyan rajtaütést hajtottak tehát vég-

re, amely összehasonlítható az Orán és Dakar elleni embertelen támadással, bár hatásában nem ugyanaz, de erőszakosságában ahhoz hasonló. A brit kormány nyilván megragad minden alkalmat, hogy tultegye magát a nemzetközi jogon. Az angolok Finnország ellen versenyre akartak kelni a bolsevistákkal. Mint ismeretes, a bolsevisták már akkor támadásra vezényelték repülőiket Helsinki és más finn városok ellen, amikor még fennálltak a diplomáciai kapcsolatok. A lap értesülése szerint az angol légitámadás nagy felháborodást keltett Finnországban.

Eredménytelen támadás Helsinki ellen

A Stefani-iroda különtudósítója jelenti a finn harcterről, hogy a Ladoga-tótól északra 15 szovjet repülőgépet sikerült lelőni. A péntek reggel Helsinki ellen intézett bombatámadás teljesen kudarcot vallott.

A petsamo ellen intézett angol támadás mély felháborodást keltett az olasz közvéleményben. Alig néhány napja, hogy a finn kormány felhívta a londoni kormányt, vegye fontolóra a helsinki angol követség visszahívását és az angolok most mégis támadólag léptek fel — írja a Stefani. A Popolo di Roma Petsamot a vártanu városnak nevezi, amely a bolsevizmus bombái után megismerkedhetett a demokrácia bombáival is.

ANGOL CSAPATÖSSZE-VONÁSOK ALEPPOBAN

Berlinből jelentik: A Völkischer Beobachter ankarai jelentése szerint Észak-szírriában, főképp Aleppo környékén, nagyarányú angol csapatösszevonások folynak.

AZ ANGOLOK 16 UJABB FRANCIA HAJÓT FOGLALTAK LE

Dalton angol hadigazdálkodási miniszter kijelentette, hogy május óta az angol hatóságok újabb tizenhat francia hajót fogtak el. Hozzátette, hogy az angol kormányt különösen a Marseillebe irányuló tengeri forgalom ellenőrzése érdekli.

ANGLIA ELÉGEDETLLEN IRÁN VÁLASZÁVAL

A Neue Zürcher Zeitung jelenti Londonból, hogy a német alattvalóknak Iránból való kiutasítását követelő angol jegyzékre adott iráni választ Anglia nem tartja kielégítőnek. Londonban elégtelennek minősítik az iráni kormány fejtegetéseit.

SZABADONBOCSÁTOTT GÖRÖG HADIFOGLYOK

A német hatóságok szabadonbocsátották a Kréta szigetén elfogott 300 görög hadifoglyot.

AMERIKAI MÉRNÖKÖK NYUGATAFRIKÁBAN

A Bud. Tud. ismerteti egy angol hírgyűnökség jelentését, amely szerint amerikai mérnökök, műszerészek és repülőgépszerelők érkeztek egy Clipper-repülőgépen Angol-Nyugatafrikába. Egyidejűen 3 amerikai bombavető is leszállt a britnyugatafrikai támaszponton. Észak-irrországból már 800-ra emelkedett az ott levő amerikai műszaki emberek száma.

TILOS KÖZLÉSEKET TENNI AZ AMERIKAI HAJÓ-MOZDULATOKRÓL

Knox, az Egyesült Államok haditengerészeti minisztere megtiltotta a sajtótudósító tiszteknek, hogy tudósítást közöljenek hajómozdulatokról vagy az amerikai hajóhad erejének műszaki részleteiről, valamint az Egyesült Államok tengerészetéhez tartozó gyárak termelési képességéről.

A szovjet egy nap alatt 112 repülőgépet veszített

Leningrádban torlaszokat emelnek

Horthy kormányzó a német és magyar nép sorsszerű összetartozásáról

Budapestről jelentik: Horthy kormányzó csütörtök délelőtt ünnepélyes bemutatkozó kihallgatáson fogadta Dietrich von Jagow új budapesti német követet, aki ez alkalommal hosszabb beszéd kíséretében nyújtotta át megbízólevelét. Rámutatott arra, hogy hivatalbalépése olyan időre esik, amikor Magyarország — akár a világháborúban — Németország oldalán harcba áll a közös ellenséggel. Németország és Magyarország barátságos kapcsolatai a világháborús fegyverbarátsággal megindadhatatlan alapot nyertek a két ország bizalomteljes együttműködése számára és a jobb jövő érdekében, a győzelemért folyó harcban ismét megállják a próbát. Legfőbb feladatának tekinti — mondotta az új német követ — hogy a német-magyar kapcsolatok elmélyítésén közreműködjen. Ezután tolmácsolta a birodalmi kormány legőszintébb jókívánságait saját kívánságaival együtt a Főméltóságú Ur személyes jólétére és amagyar nemzet boldogságára és virágzására.

Horthy kormányzó válaszában utalt a német és magyar nép sorsszerű összetartozására. A két szövetséges nemzet vitéz fiai ismét vállalva harcolnak a közös ellenség ellen, abban a szilárd meggyőződésben, hogy harcuk igazságos és boldogabb rendet terem majd meg. Az új követ személyében őszinte örömmel üdvözlö a dicső német haditengerészeti vitéz tisztjét, a régi háborús bajtársat és a Vezér és kancellár hűségese és bevált harcosát. A Főméltóságú Ur végül kifejezte azt a meggyőződését, hogy Dietrich von Jagow magyarországi követi minőségében kiváló módon hozzájárul ahhoz, hogy a két nép már meglevő, szoros kapcsolatait még bensőségebbé alakítsa és elmélyítse. Végül biztosította a német követet, hogy valameny feladata teljesítésében mindig számíthat őszinte jóakarata, valamint a magyar kir. kormány hathatós támogatására.

A Kormányzó Ur ezután elbeszélgetett a német követtel és fogadta a kíséretében megjelent német követségi tisztviselők tisztelgését. Az ünnepélyes fogadtatásnál jelen volt Bárdossy László, mint a külügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök és Uray István titkos tanácsos, a kabinetiroda főnöke.

KIEGÉSZÍTŐ NEMET HADIJELENTÉS

A NTI a csütörtöki hadijelentés kiegészítéseként német katonai helyről a következőkről értesül:

Szerdán két repülőgépanyahajó harcbevételével brit torpedóvető repülőgépek néhány szovjetgéppel együtt támadást intéztek a Jeges-tenger partján fekvő Kirkenes norvég kikötő ellen. A brit gépeket — akárcsak a csatorna partvidéke ellen intézett, megüszult támadások alkalmából — itt is erős vadász kísérettel vetették harc-

ba. A német légharítás azonban Kirkenesnél ugyanolyan hatásosnak bizonyult, mint valamennyi más arcvonalon is. A harcba vett 40 brit gép közül 28 semmisült meg.

MOSZKVA EDDIG 8 LEGITÁMADÁS ÉRTE

Moszkvát csütörtökre virradóra már nyolcadizben érte légitámadás. A németek ugyanakkor bombázták a Moszkvától délre fekvő Orei közlekedési csomópont vasúti berendezéseit is. A német légi erőt egyik támadás során sem érte veszteség.

Magán a keleti arcvonalon továbbra is heves harcok folynak. A német támadás mindenütt eredményeket ért el. Még nem tisztították meg teljesen azokat az utolsó zsákokat, amelyekben ellenséges csapatok vannak bezárva, e bezárt szovjetkötélekeknek azonban sehol sem sikerült kitörniök a német gyűrűből, bár ezt elkeseredett támadásokkal többször megkísérelték.

A SZOVJET REPÜLŐVESZTESÉGE

A NTI jelenti, hogy a német légharítás csütörtökön a keleti arcvonalon légi harcban 57, a földön pedig 55 szovjetgépet semmisített meg. A Szovjet tehát egy napon 112 repülőgépet veszített.

A leningrádi rádió továbbra is beisméri, hogy a város helyzete kétségbeesett, főleg a déli külvárosokban. Leningrád minden utcáján torlaszokat emelnek.

Mannerheim tábornagy megsemmisítette a finn arcvonalon küzdő német csapatokat. A tábornagyot mindenütt lelkesen üdvözlötték.

Páris teljes megegyezést óhajtott Berlinnek

A legutóbbi világesemények következtében Párisban nagyszabású mozgalom bontakozott ki azzal a célkitűzéssel, hogy végleges formába öntsék a francia-német együttműködést. Párisi politikai körök Vichytől határozott döntéseket várnak és Petain tábornagyot tiszteletteljes, de határozott hangon igyekeznek rávenni a kormány átalakítására, hogy lehetővé váljék az új irányzat céljának elérése. A párisi francia vezetők sürgetik a teljes megegyezést Berlinnek, mert véleményük szerint Európa döntő órákat él át és Franciaország jövője attól függ, hogy a francia kormány milyen magatartást tanúsít.

A szoros francia-német együttműködés híveinek egyik vezetője feltűnést keltő cikkben a következőket állapítja meg:

Az együttműködés hívei nem titkolhatják nyugtalanságukat a vichyi kormánynak a francia-német kapcsolatokat ügyében tanusított kitérő politikája miatt. Petain

TÁMADÁS A SZUEZI-CSATORNA ELLEN

A Szezi-csatorna katonai célpontjai ellen intézett repülő-támadással kapcsolatban a NTI úgy értesül, hogy a támadó zuhanóbombázók fő célpontja egy repülőter volt, Izmaila környékén. A repülőteret a brit légharítás jelentős átrakodó és gyűjtőhelyé építette ki. A támadás alkalmából a brit elhárítás csak azután avatkozott be, amikor az első német bombák célba értek. Az első hullám után következő német kötelékek már több, mint száz kilométernyi távolságból megpillantották a felgyújtott repülőgépszínek és légvédelmi szállások hatalmas tüzét.

HOGYAN KESZÜLT A SZOVJET NEMETORSZÁG MEGTÁMADÁSÁRA?

A német csapatok a Bjalistok és Baranovici között levő térség elfoglalásánál egy községhen frissen ázott vermet fedeztek fel, amelyben fontos okmány- és térkép-anyagot találtak. Parancsok, rendelkezések és szolgálati utasítások mellett sok olyan térképet is találtak, amelyek német városokat ábrázoltak. A térképekről megállapították, hogy a múlt tavasszal készülték a moszkvai állami nyomdában és célmegjelölésül szolgálták a német birodalmi városok elleni bombatámadásokhoz. A térképekhez földrajzi, gazdasági, meteorológiai adatokat csatoltak. Mint német körökben kijelentik, ezek a térképek és mellékleteik értékes módon egészítik ki azokat az eddig is rendelkezésre álló bizonyítékokat, amelyek mutatják, hogy a bolsevisták támadásra készültek Németország ellen.

tábornagy már nem halogathatja tovább az együttműködés megvalósítását sem külügyi, sem belügyi téren, sőt a kormány keretén belül sem. A jelenlegi francia kormánynak nincs komoly alapja és ez a kormány nem is alkalmas a végleges együttműködés megvalósítására. A helyzet még sohasem volt olyan súlyos, mint most és ha Petain ragaszkodik a kormány mostani összetételéhez, Franciaország újabb szerencsétlenség felé rohan. A francia kormányt át kell alakítani, ezzel szemben Petain tekintélyének kívül kell maradnia minden vitán és minden támadáson.

CSANKAISEK ELPUSZTITATJA A HIDAKAT

Tekintettel az indokina japán rendszabályokra, Csankaisek tábornagy, a csunkingi kormány feje, elrendelte, hogy Kwangszu tartományban pusztítsanak el minden hidat és közlekedési utat.

AMERIKA IZLANDI KÖVETE

Roosevelt elnök az Egyesült Államok volt görögországi követét izlandi követté nevezte ki. Izlandon eddig csak konzul képviselte az Egyesült Államokat.

Roosevelt egyébként aláírta azt a törvényt, amely az Egyesült Államok nyugati részéről a keleti partvidék felé húzódó olajvezeték építésére vonatkozik. E törvény alapján magántársaságok kormányközfesont kaphatnak az építési munkálatok fedezésére.

AMERIKÁBAN GAZDASÁGI VÉDELMI HIVATAL LÉTESÜLT

Mint a NTI közli, az Egyesült Államokban Roosevelt rendeletére gazdasági védelmi hivatalt állítottak fel. Ennek feladata, hogy összhangba hozza az Egyesült Államok gazdasági politikáját az általános helyzettel, továbbá gazdasági védelmi rendszabályokban tanácsokat adjon az elnöknek.

Roosevelt csütörtökön fogadta a Washingtonban időző szovjet katonai küldöttséget.

ÚJ KORMÁNY EGYIPTOMBAN

Kairóból jelentik: Az egyiptomi kormány azt kérte az angol katonai hatóságoktól, hogy távolítsanak el Kairóból minden angol katonai berendezést és hivatalt. Az egyiptomi parlamentben és a sajtóban rámutattak arra, hogy az angolok a polgári lakosságra való tekintet nélkül helyezték el valameny egyiptomi városban katonai berendezéseiket.

Az egyiptomi kormány lemondott. Faruk király újra Sirri pasát bízta meg kormányalakítással és az új kormány már meg is alakult.

PERU ÉS ECUADOR TOVÁBB HARCOL

Peru és Ecuador között tovább folytatódnak a viszálykodások. A perui csapatok hír szerint már több helységet megszálltak, kisebb perui hadihajók pedig ecuadori hajókra tüzeltek. Perui repülőgépek több helységet bombáztak. Az ecuadori hadijelentés Perut vádolja szándékos támadással. Perui repülőgépek viszont Ecuador felett röplapokat szórtak le, amelyeken Ecuadorot vádolják támadással.

ANGOL TÁMADÁS PETSAMO ELLEN

Az angol rádió ismertette a brit tengernagyi hivatal közleményét, amely szerint az angol tengerészeti légiereje támadást intézett Petsamo jeges-tengeri finn kikötő ellen. Ez az első eset, hogy Finnországot Anglia részéről támadás érte.

Ujvidéki színpalotok

Az ujvidéki »tornyos-városháza« Hitler-ut felőli falain néhány nap óta kivirágzott a magyar tubarózsa. Nem eleven: himzett virágok tarkálának ezerféle színben a zsinórra felaggatott s a fal tövében kirakott kis és nagy ruhákon, kötényeken, ágy- és asztalterítőkön, függönyökön, kis díszbocskorokon és egyebeken, de virágokból font ruhának tesz az egyik néne éneklő tájszóval. Ez a legszebb valahány között, meglátja: dicséretet kap a feleségétől, ha megveszi.

— Ötven pengő, lelkeim — mondja az egyik néne éneklő tájszóval. Ez a legszebb valahány között, meglátja: dicséretet kap a feleségétől, ha megveszi.

A mellette levő kisebb függönytől harmincért megválna, az asztalterítőt, nagyság szerint, 16—40 pengőért vihethők magunkkal, a ruhácskák ára himzés szerint változik, általában egyik sem drága. Ha már vásárlunk, legalább megmondjuk nekik, hogy:

— Kis pénzt kérnek szép árujukért, bizonyára többet fáradtak vele, mint amennyi hasznuk van belőle.

— Nem is akartunk mi sokat keresni — szólal meg egy szőke hajfonatos leány, aki eddig nótát dudolt halkán, — de még így sem nagyon kívánják az ujvidékiek. Ha drágább lenne, lehet jobban vennék. Így azt hiszik, hogy nem jó.

Elbeszélgetünk velük. Nem nagyon fizetődött ki nekik az ujvidéki nyolc nap, de nincs panasz bennük. Biznak benne, hogy másutt majd jobb lesz. Most kapnak új árut hazulról s azzal felfrissítve raktárukat elhagyják Ujvidéket, a felszabadultat, amely nem tanusit kellő érdeklődést a mezőkövesdi szép himzések iránt.

★

A cselédvásár már megszokott jelenség Ujvidéken s az ujvidékiek előtt. Ha az ember gondok utján jár, nem néz se jobbra, se balra és hirtelen a »vásár« kellős közepébe ér, még akkor is megdöbben, ha már többször volt a modernizált rabszolgavásáron. A báni palota felől érkezünk a Tanurdszics-palotához s arra lettünk hirtelen figyelmesek, hogy két hölgy hegyes tekintettel tetőtől-talpig méreget egy fiatal leánykát. Nevét kérdezték később, utána megforgatták, majd megtapogatták a karizmaikat. A kislány irult-pirult. Most érkezett Ujvidékre, még soha nem volt cselédvásáron. A hölgyek mondtak neki valamit. És a kis fabusi pitypang sápadtan elsietett a villamosmegálló felé. Bizonyára elég volt neki a cselédvásárból.

Változik a kép. Egészséges barna leány alkudik egy nénivel, akinek nagyon megtetszett. A néni szeretné magával vinni, de erősen hátráltatja szándékában az a 10 pengőnyi különbözet, amely a felajánlott és kért bér között ékelődik. Hirtelen szőke fiatalasszony öleli meg a cselédjét:

— Juli! hát nem tud hozzánk jönni? Mit akar maga itt?

— Jaj, kezitsókolom naccsága... én vótam a régi lakásukon, de ott azt mondták, hogy elköltöztek Ujvidékről.

Kiderült a félreértés, a »naccságá-

A szülők szíves figyelmébe!

A Kalocsai Iskola Nővérek Miasszonyunk Leánynevelő Intézete

SZABADKA

Iskolái: elemi és polgári iskola. — Tervbe van véve: leány középiskola, lyceum és tanítóképző. — Az intézet internátussal kapcsolatos. — A leánynevelőintézet nevelési szelleme: katolikus-, magyar-, családi-, jellemképző életre és önállóságra nevelő. — Internátusi tartásdíj havi 80.— pengő. (Köztestviselők gyermekei kedvezményben részesülnek). 5737

A horvát állam átveszi a vagyonszövetségek birtokát

Az állomány 750.000 hold föld

Zágrábról jelentik: Frkovic Ivica horvát erdő és bányauági miniszter nyilatkozott a horvátországi vagyonszövetségek helyzetéről. Nyilatkozatában ismertette a vagyonszövetségek alakulását és közölte, hogy Horvátországban 11 vagyonszövetség van, amelyekhez 136.000 falusi háztartás tartozik mintegy: 1.200.000 lélekkel. A vagyonszövetségek birtokában jelenleg

mintegy 750.000 katasztrális hold föld van, amiből 680.000 hold erdőszög.

A vagyonszövetségek hetven év óta állanak fenn és bár az első évtizedekben virágoztak, jelenleg szinte kivétel nélkül rendkívül súlyos helyzetben vannak. A világháború előtt nagykiterjedésű erdőszöveget termeltek ki és a kitermelt faért kapott hatalmas összeget a monarchia állampapírjaiba fektették. Így ez a nagy összeg elveszett, azonkívül nagy hadikölcsönt is jegyeztek és ezek a kötvények jelenleg szintén értéktelenek.

A helyzet a jugoszláv kormányzat alatt még rosszabbodott.

A vagyonszövetségek egy része más-

fél évtizeddel ezelőtt passzívra vált és a legszükségesebb kiadásokat sem fedezhette. Így az otocsaci vagyonszövetségnek husz millió dinár adóssága van, az összes vagyonszövetségek adóssága pedig meghaladja a 60 millió dinárt. Viszonylag a legjobb helyzetben a gradiskai, péterváradai és bródi vagyonszövetségek voltak, de kétségtelen, hogy ha nem következett volna be Jugoszlávia összeomlása ezek sem kerülhették volna el sorsukat.

A miniszter ezután kijelentette, hogy a horvát kormány az általános érdekeknek megfelelően most átveszi a vagyonszövetségek vagyonszögét.

A vagyonszövetségek egyhangulag hozzájárultak ahhoz, hogy a vagyonszövetség átvesse a horvát állam erdőbirtok-állománya két és fél millió hektárra emelkedett és így lehetővé válik, hogy a kormány egységes erdőpolitikát folytasson. Az erdőszöveget tervszerű kitermelésével biztosítják az ország lakosságának faellátását.

Arról, hogy a horvát államkincstár milyen formában kártalanítja a vagyonszövetségek tagjait, a miniszter nem nyilatkozott.

Szerbiában fejenként 732 dinár az adó

Jugoszláviában minden egyes emberre 472 dinár adó esett

Szerbia első költségvetése az 1941. év második felére 1.340.573.800 dinár kiadást irányoz elő. Az ország 4.7 milliós lélekszámát tekintetbe véve ez a költségvetés nem magas. Az összeomlott Jugoszláviának közel 15 millió lakosa volt,

a költségvetés végösszege az 1939/40-es évben 13 milliárd dinár volt.

Ebben az összegben benn voltak a nagy katonai kiadások is, amelyek az egész költségvetés 20—30 száza-

lékára rugtak. A jelenlegi költségvetés nem tartalmazza a német katonai megszállással kapcsolatos kiadásokat, amelyeket pénztárjegyekkel fedeznek egyelőre, amíg a szerb állam ezeket a kiadásokat véglegesen nem rendezi.

A jelenlegi költségvetésben nem irányoztak elő közmunkákra, mert ezeket az egymilliárd dináros kölcsönből fizetik, hasonlóképpen az államvasutak részére sincs előirányzat, mert annak szükségleteit is kölcsön utjáná teremtik elő.

— Elszegődök én husz pengőért is, de rendes helyre.

Ebből újabb vihar lett, de a két ellentétes áramu felhő, a kiscseléd és a nagysága hamarosan elődalgott s mint a megtisztult égen ahogy vihar után felragyog a nap: a téren állók ajkán egyre hangosabban felgyöngyözött a nevetés.

Érdekesek az ujvidéki cselédvásárok, de, úgy, lehet, nagy szépséghibát vetkezhetne le városunk, ha megszüntetné.

BENCZ MIHÁLY

A költségvetés tehermentesítés elérése is elkerülhetetlen volt az adók emelése. 1936/37-ben a 25 milliós lakosú Jugoszláviában egy-egy személy átlag 148 dinár egyenes adót és 324 dinár közvetett adót fizetett, jelenleg a 4.7 milliós lakosú Szerbiában

az egyenes adó fejátlaga 274 dinárra, a közvetett adó fejátlaga pedig 458 dinárra emelkedett. Ez azt jelenti, hogy az egyenes adó 90 százalékkal, az összes adójövedelmek pedig 40 százalékkal emelkedtek.

A volt Jugoszlávia költségvetésében a bevételi összegek nagy részét a közvetett adók —illetékek, vámok stb. — szolgáltatták, ezzel szemben Szerbia első költségvetésében a bevételeknek több mint a felét az egyes adókból kívánják előteremteni.

Miután nem lehet számítani arra, hogy a nemzeti jövedelem emelkedni fog és így automatikusan bekövetkezik az adójövedelmek emelkedése is, a szerb kormány kénytelen volt emelni az egyes adótételeket és üzembe helyezni az adóprést. Egyelőre nem lehet tudni, melyik adókat emelik, de általános az a vélemény, hogy elsősorban az egyenes adók emelésére kerül sor.

NOVENYHÁLÓ

Az erdélyi fürdők látogatottsága felülmúlt minden várakozást

A magyar állam és közigazdaság akar és tud segíteni az erdélyiekben

Kolozsvárról jelentik: A felszabadult székelyföldi és északerdélyi fürdők a felszabadulás után nagyarányú fellendülést vártak és reményeikben nem is csalótkoztak, mert már most megállapítható, hogy

az erdélyi fürdő és üdülőhelyek látogatottsága minden eddigi reményt felülmúlt.

Az erdélyi fürdők és üdülőhelyek vezetőségei erejükön felül is mindent elkövettek, hogy a belső be rendezés, csatornázás, világítás, stb. tekintetében készen várják a budapesti, illetve anyaországbeli nyaralókat és üdülőket. Rendkívül jó hatást váltott ki az erdélyi fürdők vezetőségében és az erdélyi közvéleményben az a nemes készség, amellyel úgy az állam, mint a különböző bankok siettek anyagi és erkölcsi támogatásukat kilátásba helyezni s így

a felszabadult Erdély megérezte az anyaország áldott kezét, ami végtelenül jól esett a 22 évi, szinte elviselhetetlen brutális balkáni román elnyomatás után.

Az elmúlt hónapok megbizonyították, hogy a magyar állam és a közigazdaság akar és tud segíteni az erdélyiekben. Ez a tudat buzdította, felbátorította és lelkesítette az erdélyi üzemi tulajdonosokat. Az erdélyi fürdő és üdülőhelyeken

az ellátás mindenütt nagyon jó.

Az erdélyi konyha általában nagyon izletes, az erdélyi vendéglős rendszerint szerény haszonnal is megelégszik és emellett a legjobb tápanyagot adja.

HALLÓ!

Magyarország első különleges gazdasági szakiskolája gondos előkészítő munka után szeptemberben nyílik meg a már eddig is nagyszemélyesen bevált Téli Iskolák mintájára Alsóverecskén. A különleges ismeretekre tanító havasi tanfolyamon a tanítás magyar és ruszin nyelven folyik párhuzamosan.

A bukaresti rendőrség váratlan intézkedést fogantatosított. Maniu Gyula parasztpárti vezér három legbensőbb munkatársát, dr. Ilije Lazar, dr. Leucutia és Rachitan parasztpárti vezetőket letartóztatták. A letartóztatott politikusokat a Targu Iiu melletti munkatáborba internálták. A letartóztatás okáról nem adtak ki közleményt.

Az olasz sajtó megleghangu cikkeiben bucsuztatja báró Villani Frigyes, Magyarország távozó kvirinali követét. A lapok hangoztatják, hogy Villani egyike volt azoknak a diplomátáknak, akik Olaszországban a legnagyobb népszerűségnek örvendtek. Az olaszok mindig a legnagyobb rokonszenvvel követték báró Villani Frigyes munkáját.

Az igazságügyminisztérium elhatározta, hogy korszerű fegyvertézetté alakíttatja át a szamosújvári börtönt, amely valaha II. Rákóczi György és Martinuzzi Vilmos kastélya volt. A Bach korszak idejében börtönnek használták és itt fejezte be életét Rózsa Sándor, akinek relikviát a börtön kis muzeumban őrizték.

Negyven évvel ezelőtt európai felülnést keltett Kecskeméthy Győző budapesti városi díjnak esete, aki a fővárostól félmillió koronát sikkasztott. Kecskeméthy Braziliába szökött és ott karriert csinált. Most hirtelen jár annak, hogy Kecskeméthy hazakészül Budapestre, hogy jóvá tegye ifjúkori bűnét és visszafizesse a fővárosnak az elsikkasztott összeget.

Roosevelt amerikai elnök magától kérte Ecuador Washingtonban árgyaló kiküldöttét. Beavatott amerikai politikai körökben ebből arra következtetnek, hogy Roosevelt személyesen közvetít Peru és Ecuador között. A viszályról egyébként ellenétes jelentések érkeznek. Egyes hírek szerint a harcok megszűntek, más jelentések szerint arról számoltak be, hogy a két amerikai állam határán még tartanak a csatározások.

A bukaresti utcanévadó bizottság elhatározta, hogy új nevet ad azoknak az utcáknak és tereknek, amelyeknek mai elnevezései időszerűtlenek, mert a közelmúlt román politikára emlékeztetnek. Elsősorban a Balkánszövetség -tér és Szabadkőnives-utca nevét változtatják meg, szonkivül új nevet kapnak azok az utcák és terek is, amelyek a közelmúltban szerepet játszott román politikusok nevét viselik.

Az egyiptomi parlament egyik legutóbbi ülésén Husszein Szirry pasa miniszterelnök kijelentette, hogy a háború kitörése óta a tengelyhatalmak mindmáig egyetlen egyszer sem intéztek légitámadást Egyiptomban nem katonai célpontok ellen.

Befejeződött a nemzetiségi tanárok szegedi tanfolyama

A záróünnepségen „szentistváni barátságban” szerepeltek a nemzetiségi tanárai

Szegedről jelentik: A kultuszminisztérium Szegeden tanfolyamat rendezett a felvidéki, kárpátaljai és erdélyi tanárok számára. A tanfolyam 222 hallgatója között ott voltak a visszatért területek összes nemzetiségeinek tanárai, szlovákok, ruszinok és románok, de a nemzetiségek mellett részt vettek azok a magyar tanárok is, akik még a régi nagy Magyarországon szerezték meg képesítésüket, de 22 évig idegen uralom alatt kellett megküzdeni a kisebbségi sorssal. A régi magyar tanárok együtt hallgatták az előadásokat azokkal, akik most hallottak először tárgyalagos ismeretést a magyar irodalomról, nemzeti szempontú beszámolót a magyarság ezeréves történelméről. A négyhetes tanfolyamon 34 előadó több mint kétszáz órát adott a tanároknak különböző tárgyakból és példát mutatott arra, hogy

a magyarság nem erőszakkal, nem ényomással, de türelemmel, érvekkel bizonyítja jo-

gait és képesolja az ezer éves országhoz idegenajku fiait.

A szegedi tanfolyamon senkinek sem jutott eszébe, hogy korlátozza nyelvükben a kisebbségeket. A tanfolyam loyaltása odáig ment, hogy azoknak a ruszin tanároknak, akik csak törve beszéltek vagy még egyáltalán nem ismerik nyelvüket, megengedték, hogy ruszinul írják meg dolgozataikat.

A négyhetes továbbképző tanfolyam bensőséges ünnepséggel zárult, amit a szegedi egyetem aulájában tartottak meg. Az ünnepség műsorán »szentistváni barátságban» szerepeltek a magyar, ruszin, szlovák és román ajku tanárok. A tanfolyam hallgatóihoz a záróünnepségen dr. Damjanovics Lajos főtanácsos intézett bucsubeszédet, hangoztatva, hogy a szentistváni Magyarország csak azt követeli meg minden fiától, hogy hűséggel, jó nemzeti érzéssel tekintsen a kenyeret és életet adó hazára.

Elöl megy a hadnagy, aki vezet...

Virággal, könnyel, fájó szívvel búcsuzott el Bácsföldvár a felszabadító tüzerektől

Husvét vasárnapján boldog sírással köszöntötte Bácsföldvár magyar lakossága a felszabadító magyar csapatokat s azóta kiskirályként éltek a községben dicsőséges katonáink, akiket minden jóval elhalmoztak a derék földváriak. A magyar tüzerűteg méltó is volt minden szeretetre, mert — erre esküsznek a község magyarjai — »válogatott jó magyar gyerekek voltak ezek, párukat csak régi hőskölteményekben lehet találni!» Kelő századosról, Dánffy főhadnagyról, Bartók Gyurkáról »a nevető hadnagyról» és a mindig szolgálatkész Hajdu zászlósról kedves történeteket mondogatnak itt az ut mellett, ahol

kicsit sirva és sokat éljenezve búcsuztatják a rövid hadgyakorlatra menő üteget.

A Hitler-tér kezdetétől egészen a csatornahidig éljenző magyarok állnak sorfalat, a lányok virággal árasztják el a tüzereket és kocsit utat s őszintén kívánják, hogy a magyar honvéd tüzerűteg minden egyes tisztjét, közlegényét virágos uton vezesse a sorsa és véletlenül se teljesedjék félelmük, hogy a rövid gyakorlatból hosszú háború legyen ott messze északon, ellenséges orosz földön.

— Vitéz ur! — fut kiabálva egy deresedő bácsi Dánffy felé, kezében 4—5 literes butykossal — álljon meg kicsinyég, áldja meg az Isten, oszt vegye jó szívvvel ezt a kis rizlinget...

Husvét óta őriztem, hogy odaadjam magának a jószágáért.

Benő főhadnagynak kicsit remeg az ajka, amikor az ajándékot megköszönve, tiszteleg. Kissé hátrább két tüzer hajol le átvenni

egy-egy csokrot s adni helyébe több-több csokrot annak a leánynak, akiért egyszer talán még visszajönnek. Bartók hadnagy és Hajdu zászlós nótára int a legénységnek és felcsendül szépen, ércelesen, hogy »Elöl megy a hadnagy, aki vezet, Gyere rózsám, fogjál vele kezét.« Egy közlegényt különösen melegen bucsuztatnak. Ő az, aki annyira megszerette Földvárt, hogy kivette a szabadságát, de nem utazott el, hanem ott töltötte a faluban.

Most mégis el kell mennie. Kicsit nehezeze esik, de keményen tartja magát és énekel kényeskedve lépegető lova hátán. Több bajtársa gazda-ismerőseitől búcsuzik. Végző megállapodó szavakat váltanak az aratási rész elszállítása tekintetében, több tüzer ugyanis, amikor a faluban szükében voltak a munkáskéznek, szabadságot kért, aratott és rendes részt kapott a termésből. Olyik közülük 5—6 mázsát is megkeresett. Derék, szorgalmas fiuk, jó munkások és pompás katonák. Lovaik fényesek, tiszták, jó erőben lépegetnek észak felé, a nagy hozzáértéssel felillesztett ragyogó szerszámzat, szép málházás, a lövegek és az országos járművek nagy tisztasága mind-mind munkaképességüket, dologszeretüket és feletteseik nagy hozzáértését dicsérik.

Az üteg lassan felér a hidra, gyorsabb menetet parancsolnak. Az éljenzés imádságként csap fel mégegyszer az egek felé és a magyar tüzer üteg, amelyért éljeneznek, imádkoznak, egyre fokozódó üteggel eltűnik a tarlok érett illatában bókoló eperfák lombjai alatt.

Bencz Mihály

A Vizivárosban felépül Budapest legszebb része

LEBONTJÁK A TÜRÖK IDŐKBŐL VISSZAMARADT HÁZAKAT ÉS HELYÜKBE BÉRPALOTÁKAT ÉPITENEK

Budapestről jelentik: A fővárosban még a mai, rendkívül nehéz anyaggazdálkodási viszonyok mellett is lázas építkezés folyik, ami a gazdasági élet egészséges lüktetését bizonyítja.

Még ebben az évben 3000 új lakás készül el, ami nagymértékben csökkenteni fogja Budapest lakásínségét.

A legnagyobb arányú építkezés Budán a Vizivárosban folyik. Ez a városrész rövid időn belül teljesen újja fog épülni. A macskakövekkel kirakott utcákban

a több száz éves házak mellett a modern bérpaloták egész sora épül fel.

Az új építkezésekkel együtt megkezdődött ennek az évszázadokig elhanyagolt városrésznek a rendezése is és a zeg-zugos kanyargós utcákat, ahol csak lehet, új utcákkal vágják át, hogy így tisztuljon a városkép és megközelíthetők legyenek az új bérházak. Már eddig is több új utcát nyitottak, amelyek egy része még el sincs nevezve.

A nagyarányú építkezés következtében a Viziváros, amely évszázadok óta a török időkől visszamaradt keretek között él, ahol még láthatók Buda régi várfalának egyes részei, rövidesen megújodik és

felépül Budapest legszebb, legmodernebb városrésze.

Ma délelőtt rögtönítelő bíróság elé állítanak több Újvidék-környéki gyujtogatót

Újvidék környékén a múlt hét végén több gyujtogatást követte el kommunista érzelmű egyének és szélsőséges szerb nacionalisták.

A gyujtogatók ártalmatlanná tételére széleskörű nyomozást indítottak és ádáz harc árán sikerült közülük többet elfogni.

A letartóztatottak kihallgatása most befejeződött és ma, szombaton délelőtt rögtönítelő bíróság elé állítják őket. Az eddigi kihallgatások eredményétől — amelyek egyelőre ismeretlenek — és a tárgyalás kimenetelétől függ, hogy ismét

lesz-e akasztás Újvidéken.

Kommunisták garázdálkodnak Boszniában

Zágrábból jelentik: A boszniai Drvar környékéről kommunista banditák garázdálkodását jelentették a terrorbandák az erősegekbe huzódtak. A horvát hatóságok mindenütt urai a helyzetnek és erélyes tisztogatási akciót indítottak a szinte járhatatlan erdősegekben. A horvát belügyminisztérium olyan iratok birtokában van, amelyek azt bizonyítják, hogy

a kommunista banditák moszkvai utasítások szerint jártak el.

Kelethercegovinában, a novipazári szandzsák vidékén helyreállt a nyugalom. A lakosság itt néhány nappal ezelőtt a hatóságok segítségét kérte a terrorbandák ellen. A kiküldött uszதாகulónitmények kiirtották a bandákat. A horvát csapatok és a nagyrészt mohamedán vallású albán lakosság között szívélyes a viszony.

Az új lakásrendelet

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A háborúval kapcsolatos rendkívüli viszonyok következtében a lakás és egyéb helyiség bérletét már több rendelet szabályozta. Ezeket a rendeleteket egységes szerkezetbe foglalja és új rendelkezésekkel egészíti ki az 5777/1941. M. E. számú rendelet, amely a hivatalos lap augusztus 1-i számában jelenik meg.

A rendelet fenntartja és több tekintetben kiépitja a bérlők védelmére hozott eddigi jogszabályokat és általános szabályként újra kimondja, hogy sem bért emelni, sem lakást felmondani nem lehet. A rendeletnek az eddigi jogszabályokat kiegészítő, illetőleg módosító lényegesebb rendelkezései egyébként a következők:

A mellékszolgáltatások díja sem emelhető

A háztulajdonos eddig korlátozás nélkül felmondhatta a lakást, ha abba maga vagy leszármazója akart beköltözni. Ezt a rendelkezést a rendelet megváltoztatja; ezentúl a háztulajdonos csak akkor mondhatja fel a lakást ilyen címen, ha hitelkérdésben igazolja, hogy az illetőnek lakásra méltányos érdemlő okból szüksége van. A rendelet további rendelkezései szerint nem csupán a bér, valamint a különdíjak esnek emelési tilalom alá, hanem az egyéb mellékszolgáltatások is. A rendelet hatálybalépése után tehát ezeket sem lehet emelni. Egyébként a bér, a különdíj és a mellékszolgáltatás mértékének megállapítása iránt mind a két fél keresetét indíthat a bíróságnál.

A lakásbérbeadó kötelezettsége

a közalkalmazotti-bérlővel szemben A további jelentősebb újítások a következők: Közszolgálati alkalmazotti bérlő részére a bérbeadó felmondás esetében akkor is köteles más lakásról gondoskodni, ha a közszolgálati alkalmazott nem szolgálati helyén lakik; korlátozás alá esik a szövetkezeti üzletrész alapján gyakorolható felmondási jog, valamint a jogi személyeknek és a tulajdonos-társaknak mint bérbeadóknak felmondási joga; szabályok alapították meg a felmondás és a lakásfelajánlás módjára vonatkozólag; az állami bérletre és a visszacsatolt keleti és erdélyi területre is.

Bérlők egymás közt lakást cserélhetnek

Felmondási lehetőség nyílik, ha a bérlőnek több bérelt lakása van; kivételnek a felmondás-korlátozó rendelkezések hatálya alól az olyan lakások, amelyekben négyenél több lakos van, kivéve, ha a lakásban egynél több család vagy több önálló keresettel bíró nagykorú személy lakik s egyikükre sem esik 4 szobánál több; a hivatásos katonatisztek lakásbérletére vonatkozó különleges szabályok egyes vidéki helyekre is kiterjednek; a lakásforgalom merevségének enyhítése céljából a bérlők egymás közötti lakáscseréje lehetővé válik; lakás céljára szolgáló helyiségnek más célra fordításához hatósági engedély szükséges.

Zsidó üzlethelyiséget csak hatósági engedéllyel bérelhet

Igen nagy jelentőségű új rendelkezéseket tartalmaz a rendelet az üzlethelyiségek bérletére vonatkozólag. Ezek szerint üzlet vagy üzemi céljára szolgáló helyiség bérletét — ideértve gyógyszerért, valamint színház, mozgófényképszínház és egyéb, a szórakoztató ipar célját szolgáló helyiség bérletét is — a bérbeadó nem zsidó bérlővel szemben csak egészen kivételes esetekben mondhatja fel, sőt a már közölt felmondásuk is hatályukat veszítik, ha a felmondási idő augusztus 1-én még nem járt le és a bérlő nyolc

nap alatt nyilatkozik, hogy a bérletet fenn kívánja tartani. A nem zsidó bérlő által határozott időtartamra kötött bérleti szerződés is határozatlan időre meghosszabbodik, ha a bérlő erre irányuló szándékát legalább három hónappal a szerződés lejártá előtti kinyilvánítja. Ezzel szemben zsidó által bérelt üzleti vagy üzemi helyiséget a jövőben is korlátozás nélkül fel lehet mondani, sőt zsidó új üzlethelyiséget a jövőben csak az iparhatóság engedélyével vehet bérbe, vagy használatba.

A hatóság elrendelheti a helyiség bérbeadását

A rendelet a továbbiakban biztosítja a bérbeadó számára azt a jogot, hogy negyedévi felmondással felmondhassa az üzleti vagy üzemi helyiség bérletét abban az esetben, ha a bérlőnek iparjogosítványa, illetőleg más jogosítványa vagy engedélye megszűnt vagy ha üzletét (üzemét) három hónapon át nem gyakorolja. A kizárólagos dohányárúsítási, valamint a korlátlan vagy korlátozott italmérségi engedély megszűnése esetében akkor is fel lehet mondani az üzlethelyiséget, ha a

Az epebaj speciális gyógyszere

lett a jászkarajenői csodaforrás vize. Az epeutak, a máj, gyomor betegségei esetén, orvosi tanács és ellenőrzés mellett, 4-6 hetes kúra tartandó e pompás, természetes gyógyszerrel, a Mira glaubersós gyógyvízzel, mely eddig is sok százezer magyar egészségét adta vissza. — Kérdezze meg orvosát! Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és jobb fűszerkereskedésekben. Viszonteladói képviselet: Cselikovits Testvérek, Újvidék.

volt engedélyesnek egyéb iparjogosítványa nem szűnt meg. Amennyiben a felsorolt esetekben a bérbeadó nem hajlandó a bérletet felmondani, a hatóság felszólítja őt arra, hogy a bérletet mondja fel és a helyiséget — a felszólításban esetleg meghatározott személynek — adja bérbe. Ha a bérbeadó a felhívásnak nem engedelmeskedik, a hatóság igénybe veszi a helyiséget és meghatározott személynek kiadja. Ugyancsak elrendelheti a hatóság olyan helyiségek bérbeadását, illetőleg igénybevételét is, amelyek üzleti vagy üzemi célra alkalmasak, de amelyeket a tulajdonos bérbe adni nem hajlandó.

A rendelet végül felhatalmazza a belügyminisztert, hogy az általa megállapított olyan városokban, ahol nagy a lakáshiány, elrendelhesse a lakás céljára alkalmas, de nem lakott helyiségek bérbeadását, illetőleg igénybevételét.

Nagybecskerekén kivégezték kilencven bánsági kommunista vezetőt

A kommunista elemek kísérletet tettek a bánsági gabonatermes felgyújtására és meglámádták a német katonákat

Nagybecskerekről jelentik: Illetékes helyről a következő közleményt adták ki: A bánsági felelőtlen kommunista elemek ismételt gaz kísérletei, amelyek arra irányultak, hogy a bánsági gabonatermes felgyújtása által nehézségeket okozzanak a szerb nép ellátása körül és az utóbbi napok során elkövetett aljas támadások a német véderő kötelekébe tartozó személyek ellen szükségessé tették a legszigorúbb intézkedések foganatosítását.

Julius 31-én Nagybecskerekén 90 bánsági kommunista vezetőt lőttek agyon. A lakosságot ismételt felhívják, hogy saját érdekében harcoljon együtt a hivatalos közegekkel a bolsevisták ellen.

Jugoszlávia 12.914 kilométer helyett Szerbiának csak 2.399 kilométer hosszú vasútvonala van

A háboru előtt 80, most 32 vonat a belgrádi pályaudvar forgalma

Belgrádból jelentik: Szerbiai megszállása után a német katonai parancsnokság főgondja a vasúti közlekedés üzembehelyezése volt, mert a reá váró feladatoknak csak úgy felelhetett meg, ha a közlekedési problémákat mielőbb megoldják bármilyen áron is. Megfeszített munkával a lehető legrövidebb idő alatt sikerült is helyreállítani a vasúti közlekedést.

A volt Jugoszláviában öt vasútigazgatóság működött és pedig a belgrádi, zágrábi, laibachi, szarajevói és szabadkai. Ezek közül már csak a belgrádi vasútigazgatóság van szerb területen.

Az egykori Jugoszláviában 12.914 kilométer volt a vonatok hossza, ebből a rendes nyomtávú vasútvonalak hossza 10.160 kilométer, a keskenyvágányú vasútvonalak hossza 2.453 kilométer volt. Azonkívül volt az országban egy katonai vasútvonal, az Úszküb (Szkoplje) — Ochrid közötti vonal. Ezt a 301 kilométer hosszú vasútvonalat a világháború idején építették a németek

és azon szállították az utánpótlást a szaloniki fronton harcoló seregeknek. A német anyag és német munka kiválóságát hirdeti az a tény, hogy ez a vasútvonal a mozdonyokkal és vasúti kocsikkal együtt annyi év után még mindig üzemképes állapotban van.

Szerbia jelenlegi vasúthálózata 1697 kilométernyi rendszeres nyomtávú és 702 kilométernyi keskenyvágányú, összesen 2.399 kilométer vasútvonalból áll.

Legfontosabb a 248 kilométer hosszúságú Belgrád—Nis vonal. A Nis—Szkoplje vonalból a Nis—Gradelica szakasz, a Nis—Caribrod vonalból a Nis—Bela Palanka szakasz maradt meg Szerbiának. Fontos vonal még a Lapovo—Koszovszka Mitrovica közötti vonal, a Lapovo—Kraljevo—Szkoplje vonal megmaradt része. Ezenkívül még egy rendszeres nyomtávú vasútvonala maradt meg Szerbiának, a Nis—Negetiv—Prahovó vasútvonal. A Belgrád—Szarajevó—Dubrovnik keskenyvágányú vasútvonalból 304 kilométeres rész maradt meg Szerbiának. Ennek

végállomása a horvát határon Vardiste. A Bánságban a legfontosabb a Pancsova—Versece vonal, amelyen keresztül lebonyolítják a Románia felé irányuló közlekedést.

Pancsova és Belgrád között a vasúti hid felrobbantása miatt még nem indult meg a vasúti forgalom.

A háboru előtt Belgrád fontos vasúti gócpont volt és összekötő kapcsot jelentett a Balkán és Európa többi része között. A belgrádi vasútállomásról a háboru előtt naponta 80 vonat indult el, ez a szám természetesen csökkent. Jelenleg naponta 32 vonat fut ki a belgrádi pályaudvarról.

A vasútvonalak csökkenése szükségessé tette a vasúti tisztviselők számának csökkentését is. A háboru előtt a vasútigazgatóságokban, közlekedésügyi minisztériumban és egyéb vasúti intézményekben

80.000 tisztviselő teljesített szolgálatot, ezt a számot most 30.000-re csökkentették.

A volt öt vasútigazgatóság helyett jelenleg kettő van és pedig a déli, amelynek Belgrád a székhelye és az északi Nagybecskerek székhellyel.

NAGY HUNGÁRIA ÉTTEREM

Kossuth Lajos-ut 7, (volt Linde)

ELEK ICA, A BUDAPESTI VÁROSI SZÍNHÁZ PRIMADONNÁJA ÉS A RÁDIÓ ARANYKOSZORUS MAGYAR NÓTÁÉNEKESNŐJE VENDÉGFELVÉTELÉSE SZOMBATON, AUGUSZTUS 2-TÓL.

BELEPŐDÍJ NINCS.

Elsőrendű italok, ételek.

MINDEN ESTE TÁNC.

Tulajdonosok:

Varga Ferenc és Balogh Vendel

A párisi sajtó támadja a Darlan-kormányt

Mint a Bud. Tud. jelenti, a megszállt francia területen megjelenő lapok továbbra is élesen bírálják a Darlan-kormányt. A párisi lapok rámutatnak arra, hogy Afrika védelme érdekében fokozott együttműködés szükséges Franciaország és Németország között. Ezt a követelést a francia sajtó ugyanazokkal az érvekkel támasztja alá, amelyekkel Japán és Franciaország Indokínával kapcsolatos együttműködését okolta meg.

Bukarest és Csernovic között helyreállt a forgalom

Bukarest és Csernovic között a vasúti személyforgalmat helyreállították. Az első személyvonat csütörtökön indult el. Az utasoknak a belügyminisztérium által kiállított különleges engedélyre van szükségük.

Felejthetetlenül szép az „Elnémult farangok” filmje REX-MOZI

Emlékezzünk

AUGUSZTUS 2.
1917

1917. Nagy öntevékenységgel, elszántsággal és kimagasló hősiességgel tünt ki a 34. gyaloghadosztály keletgaliciai támadó hadműveletei alatt Vörös András volt 24. tábori vadászszázalójbeli tiszthelyettes, mint géppuskás szakaszparancsnok.

A Komarestie-Slobodzia melletti útközben Vörös tiszthelyettes azt a feladatot kapta, hogy géppuskáival a zászlóalj jobb szárnyát biztosítsa és a zászlóalj előretörését lehetővé tegye.

Vörös tiszthelyettes úgy oldotta meg ezt a feladatot, hogy a géppuskákat fákra állította fel és így az orosz állásokat onnan oldalozó tűz alatt tartotta. Az orosz tüzvérség fedezte és nemsokára tüzesövel borította el. Ennek ellenére sem csüggedt el, hanem a sikerben bízva, rendületlenül kitartott a gyilkos tüzeiével letarolta az orosz géppuskákat és legénységet. Kiváló tüzezetésének volt köszönhető, hogy a zászlóalj az oroszokat a megerősített állásukból kis veszteségekkel kivetthette.

Amikor az oroszok visszavonultak, Vörös tiszthelyettes szakasza volt az első az üldözésben.

Az arany vitézségi éremmel tüntették ki bátor és eredményes magatartásáért.

Török Lajos a volt nagyszabados 29. közös gyalogezredbeli tartalékos hadnagy példát mutató bátorságával és öntevékeny intézkedéseivel tünt ki a románok ellen vívott harcok alatt.

Ez a kiváló tisz, akit legénysége nagyon szeretett és bátran követett, e napon Bukovinában Komarestie-Slobodzia elleni támadásnál különösen kitüntette magát. Vitézül vezetett századával az ellenséget, annak pergőtüze ellenére is megrohmozta, majd könnyörtelenül üldözve megakadályozta az ellenség újbóli megkapaszkodását.

Ezt megelőzőleg július 23-án, amikor századát csak 25 lépés választotta el a románoktól, észrevéve az ellenség részenkénti visszahúzó-dását, parancs bevárás nélkül azonnal támadott és a románokat zászlóalja arcvonalá előtti védelmi állásából kiűzte.

Sorozatosa, vitézül végrehajtott fejtöréseiért a 3. oszt. katonai érdemkereszttel tüntették ki.

UJVIDÉKI
REFORMATUS OLVASÓKÖR
Vasárnap este 8-12 óráig:
TANC-EST
Belépti díj 60 fillér. Kitanó zene.

ELHALASZTOTTAK A DÉLVIDÉKI MAGYAR EGYETEMI HALLGATÓK ÖSSZEJÖVETELET

(DMKSz hivatalos közleménye.)

Az augusztus 2-ára és 3-ára tervezett nagyszabású diákösszejövetelet későbbi időpontra halasztották el. Az érdekeltek az összejövetelet pontos óráját és tárgysorozatát az újságok útján tudják meg.

Kramer Gyula elnök.

HÍREK

— **ÜGYELETES SZOLGALAT EZEN A HÉTEN.** Ügyeletes városi orvos: Dr. Horváth József, Muscolini-ut 11, telefon 27-49. Lakás: Vitéz-utca 2. Ügyeletes gyógyszerárak: Michels Gyula, Rákóczi Ferenc-ut 66, telefon 29-51; Pópics Milán, Jókai Mór-utca 13, telefon 23-79. Mentők és tűzoltók: Andrásy-ut, telefon 33-22.

— A «Női Honvédelmi Szolgálat» diszeloadásán szereplő Cecilia kórus hétfőn este 7-8-ig próbát tart (Himnusz, Hiszekegy, Szózat) a hitközségi iroda kistermében. (Templom udvar) — Rendezőség.

— **Hármas ikrek Hódmezővásárhelyen.** Virág Kiss József hódmezővásárhelyi polgári fiúiskolai altiszt felesége hármas ikreknek, egy fiúnak és két leánynak adott életet. A boldog anya és mindhárom csecsemő teljesen egészséges.

— **Rendezik a tényleges szolgálatot teljesítő volt jogoszláv alkalmazottak, nyugdíjasok, özvegyek, árvák és hadirokkantak átmeneti járandóságait.** A pénzügyminiszter elrendelte, hogy a visszafoglalt délvidéki területen tényleges szolgálatot teljesítő volt jogoszláv alkalmazottak, nyugdíjasok, özvegyek és árvák, továbbá hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiárvák átmeneti járandóságainak utalványozásáról legutóbb kiadott rendelkezések 1941. augusztus 16-tól kezdődő hatállyal alkalmazandók.

FRIEDRICH-ROYAL, SZALLODA - HÉVÍZ

Vezető ház. Minden kényelem. Elsőrangú konyha és kiszolgálás
Este zene, ének és tánc
Az utóidény alatt mérsékelt árak

— **Rejtélyes gyilkosság Alsólendva határában.** Alsólendva határában 56 év körüli férfi holttestére bukkantak. A halottnak hurok volt a nyakán, mint az orvosok megállapították, bűntény áldozata lett. A csendőrség nyomozást indított, amely azonban nagy nehézségekbe ütközik, mert a szerencsétlenül semmiféle személyi igazolványt nem találtak.

— **Horvátország alumíniumgyárakat épít.** Zágrábból jelentik: A hercegovinai Mosztár közelében gazdag bauxit leletek vannak, amelyeket most kezdenek kihasználni. A bauxit feldolgozására két új alumíniumgyárat építenek Mosztár közelében.

Szegeden a legkényelmesebb a ROYAL szálló

— **Aszbesztbánya nyílik meg Szerbiában.** Belgrádból jelentik: A Ko-paonik hegységben megtették az előkészületeket az ottani aszbeszt feltárására. Az előkészítő munkálatok egy évet vesznek igénybe, ugyhogy a tulajdonképeni bányászat csak a jövő év nyarán kezdődik meg.

— **Közraktárakat építenek Szerbiában.** A privilegizált közraktár építő r. t., amelynek Belgrádban van a székhelye, az elmúlt évben kezdte meg a tervezett közraktárak építését. A nagybecskereki közraktárt teljesen befejezték. Ebben 16000 tonna gabonát lehet tárolni. Elkészült a szendrői 2.500 tonna befogadóképességű közraktár is. Ugyancsak rövidesen megkezdheti működését Szmederevszka Palánka 2000 tonnás közraktára. A már meglévő-kon kívül Sabácon terveznek 10.000 tonnás közraktárt, 2000 tonnásat Kragujevácon és Jagodinán, 1.500 tonnásakat pedig Zajecsbán és Nisen. Csacsakon tojás, baromfi stb. elraktározására alkalmas hűtőházat terveznek. Belgrádban pedig hűtőházal kapcsolatos közraktárt akarnak építeni. Mindezek az építkezések a német katonai parancsnokság tervei és rendeletei alapján készülnek.

Zónai és határya kőítő kőrgépeket vennék

Ajánlatokat MIKADO, Budapest,
Paulay Ede u. 15

— **Megjelent a szőlő az újvidéki piacon.** Újvidék a primörök ismert hazája, ezuttal is hű maradt jó hírnevéhez, mert több kereskedésben és a piacon péntek reggel feltűnt az ősz legnemesebb gyümölcse: a szőlő. Igaz, hogy egyelőre kissé savanyu az ize, nagy az ára, de napok, hetek multával majd csak megjavul a helyzet a szőlő körül. Az első ideai szőlőt 1 pengő 80 fillérért kínálták, de nem igen akadt vevője.

— **Balesetsorozat Doroszlón.** Doroszlóról jelentik: Tegnap sorozatos balesetek történtek Doroszlón. Albrecht Imre dunai malomnak a malomkerék elkapta a kezét és összezúzta három ujját. Ifj. Szücs Mihály gazdalgény a buzával megrakott szekér alá esett és a kerekek összetörték a lábát. Varga Imréné a Négeli és Társa kendergyárban dolgozott a simítógépnél. A gép elkapta bal-karját és összetépte az izomzatot. — Ifj. Wittmann József mészáros az éles mészároskéssel súlyosan megvágta a kezét. Kráhl Antal gépész a mozgásban levő cséplő-gépre fel akarta tenni a nagyszíjat. A szíj elkapta a karját és teljesen összelapította. A sérülteket dr. Vajda Tibor községi orvos részesítette első segélyben.

— **Vidéki lapárosok figyelmébe!** Felkértenek az összes vidéki lapárosok (Bácska területéről), hogy a meginduló szerb napilap ügyében sürgősen jelentkezzenek következő címre: Mátics Vojisláv, Újvidék, Mayor tábornok-utca 16.

Hegyek nőnek a laboratóriumban

A würzburgi egyetem geológusainak sikerült egy olyan laboratóriumot építeni, amelyben közvetlenül lehet megfigyelni azoknak az erőknek a hatását, melyek évezredek át fejtik ki hatásukat a Föld kérgének kialakulására. A geológiai vizsgálatokat eddig nagyon megnehezítette az, hogy a természetben oly lassan mennek végbe a nagy átalakulások, hogy közvetlenül nem lehet megfigyelni azokat, csak a régmúlt idők munkájának mai látható eredményeiből tudnak visszafelé következtetni, hogy miképpen kellett végbemenniük a dolgoknak a fizika és kémia törvényei alapján. A würzburgi geológiai laboratóriumban megtalálták a módját annak, hogy a kísérletekben meggyorsítva peregenek le a természetben évezredek alatt lefolyó jelenségek. Mindenekelőtt kellett olyan anyagot találni, mely alkalmas a földkéreg kicsinyített másának megcsinálására. Hiszen ha például egy mühegyecske ötvenezerszerte kisebb egy valószínűs hegynél, az anyagának ötvenezerszerte kevésbé szilárdnak és ellenállóknak kell lennie, mint az igazi hegy gránitjának. Hosszas próbálkozások után iszaphból, kőporból sikerült összekeverni olyan plasztikus anyagot, mely pontosan úgy viselkedik a kísérletek alatt, mint a természet kőzetei évezredek alatt. (g)

— **Suki Tóni és cigányzenekara** máától kezdve az újvidéki Szabadságban muzsikál. Suki Tóni és hírneves cigányzenekara, amelyet a rádióból minden bácskai ismer és szeret, tegnap Újvidékre érkezett és a Szabadság-szállodában muzsikál. A kiváló primás és zenekarának újvidéki szereplése iránt olyan nagy érdeklődés nyilvánul meg, hogy asztalokról ajánlatos előre gondoskodni. Suki Tóni és zenekara csak egy-két hétig marad Újvidéken.

— **Egy jól vezetett resti.** Már az érkezés pillanatában kellemes meglepetés éri Harkányban a nyaralót. A vasuti vendéglő itt más, mint a legtöbb »resti«. Kellemes, otthonosabb s a szabadban hűs fák alatt is terítve van. A tulajdonos, Sinka Károly fáradhatatlan, előzékeny Nyoma sincs a mai viszonyoknak, minden kapható, olcsó áron. A harkányi nyaralók szívesen sétálnak ki naponta többször is a vasuti étterembe. S amikor vége az arany szabadságnak, akkor is szívesen megy ki a bácskai nyaraló korábban a vasutra, hogy eltöltson még-egyszer egy-két kellemes órát a harkányi vasutállomás vendéglőjében, ahol mint régi, kedves ismerős bucsuzik egymástól vendég és vendég-lős: »A viszontlátásra!«

Elnémult harangok

Irla: Rákosi Viktor. Főszereplők: Kiss Ferenc és Lukács Margit. Bemutatja a REX-MOZI

— Topolyai hírek. Szerdán délután Szirák Péter gazdálkodó Tóth-utcában lévő házában az udvarában eddig ki nem derített okból, kigyulladt a szalmával fedett sertésöl. A tűzoltóság és az éppen a tűzoltólaktanya udvarán gyakorlatozó levéltek azonnal kivonultak és megakadályozták a tűz továbbterjedését. — Topolyán kedden tartották a vasnapot. A felajánlott vas- és fémhulladékot azonban még csütörtökön sem bírták nyolc kocsival összeszedni. Az eredmény valószínűleg el fogja érni a 6—8 vagon vasat. — A déli nadsereg katonai közigazgatási parancsnoksága a topolyai járás területére a talpbőrelosztással Sipos Ernő topolyai borkereskedőt bízta meg. A jövőben a topolyai járás fogyasztói illetve iparosai talpbőrt, hulladék talpbőrt, talpbélés bőrt vagy talpszerűen kidolgozott hasítókat csak a kijelölt kereskedőnél szerezhetnek be. — A topolyakörnyéki bukovinai székely telepeken is megkezdődött a cséplés. Egyes telepeken szép, hazafias ünnepegyelőzte meg a székely magyarok első bácskai cséplését.

— Vasárnapi áramszünet Ujvidéken. Az Ujvidéki Villamosági R. T. közli, hogy f. év augusztus 3-án, vasárnap d. e. 7—9.30 óráig az áramszolgáltatást a következő utcákban szünetelteti: Késmárki, Alföldi, Lorántffy Zsuzsanna utcákban és környékükön és a Vágóhid környékén. — Csantavéri hírek. Az új egység kenyér árát 46 fillérben állapították meg. — Az előjáróság értesíti azokat, akik az augusztus hónapban kezdődő második igényben selyemhernyót akarnak tenyészteni, hogy a selyemgubó beváltási árai a következők lesznek. Elsőrendű gubó 2.50 pengő, másodrendű 1 pengő, harmadrendű 10 fillér kilónként. További felvilágosítással Surkai Mihály községi megbízott szolgál. — A csütörtöki piaci árak: birka kilónként 2 pengő, tojás darabja 15 fillér, kilója 2.10 pengő, alma 60—70 fillér, uborka és paprika 10 fillérért 10 darab, paradicsom 40 fillér kilója, sárgadinnye 50—60 fillér darabja. Egy füzér fokhagyma 90 fillér, vöröshagyma kilója 40 fillér.

— Elhunyt óbecsei uriaszony. Csütörtökön a reggeli órákban, rövid betegkedés után, 61 éves korában elhunyt Komáromi Jánosné, Komáromi János tekintélyes óbecsei kereskedő felesége. A közszertetben álló uriaszony halála mely részvétet keltett. Pénteken délután nagyszámu gyászoló közönség kísérelte utolsó útjára az elhunytat, akiben Komáromi József Sándor, az ismertnevű bácskai író és újságíró, a Reggeli Újság volt belső munkatársa édesanyját gyászolja.

— Az ujvidéki REX filmszínház megnyitója. Amint már tegnap közöltük, a REX filmszínház ünnepi megnyitója péntek este 9 órakor kezdődik. Erre az alkalomra a filmszínház igazgatósága névreszóló meghívókat bocsátott ki. Sajnos az átszervezéssel járó nagy és lázas munkánál előfordult, hogy nem minden személynek küldtek meghívót, akinek megjelenése nemcsak kívánatos, hanem kitüntetészámba menne. A filmszínház igazgatósága ezután kéri mindazokat, akik személy szerint meghívót nem kaptak, hogy ezt a körülményt ne tartásák mellőzésnek, hanem jelentkezzenek a filmszínház pénztáránál vagy iróájában, ahol belépésre jogosító meghívókat szívesen kiadnak.

AUGUSZTUS 2

1919—1941

1920. ■ A budapesti hadosztálybíróóság megkezdte a Tisza-per katonai vádlottjai büntetésének tárgyalását.

— A török békeküldöttség Párisba érkezett. — Románia felszólította Oroszországot, hogy haladéktalanul vonja vissza csapatait Besszarábiából és Romániában elrendelték az általános mozgósítást.

1921. ■ A nemzetgyűlés letárgyalta a gazdasági felügyelletekről szóló törvényjavaslatot. — Megalakult a nemzetgyűlés hadifogoly bizottsága és elnökévé Huszár Károlyt választotta meg.

1922. ■ Meghalt Bell Graham Alexander angol fiziológus és fizikus, aki 1875-ben megszerkesztette az első gyakorlatban is alkalmazott telefontelefonkészüléket.

1923. ■ Gömbös Gyula és csoportja kilépett az egységes pártból. — A magyar államvasutak mozdonyvezetői és fűtői sztrájkba léptek, melyben kb. 6000 ember vett részt. A békebeli aranyparitási fizetés 5%-át követelték; a kormány statáriumot hirdetett. A közlekedés lebonyolítását mérnökök végezték.

1924. ■ Bethlen István gróf miniszterelnök felhívást intézett a magyar közönséghez a külföldi kölesön magyar részének aláírására. Az első napon a kölesből 242.500 dollárt jegyeztek. — A kormány rendeletet adott ki az őrési forgalom visszaállításáról.

1925. ■ A soproni kereskedelmi és iparkamara fennállásának 75 éves jubileumát ünnepelték; ugyanezen akkor nyílt meg 188 cég részvételével az iparkamara.

1926. ■ Hosszas tárgyalások után Kelebiánál magyar-jugoszláv fegyversere ment végbe; 16 jugoszláv kémlet és rablógyilkost adtunk át és 14 agyengyötört magyar embert kaptunk vissza.

1928. ■ Meghalt gróf Edelsheim-Gyulai Lipót feisőházi tag, ki a Gyermekvédő Ligának egyik megalapítója volt.

— Rákosi Jenő újságíró Rothermere lord meglátogatása után visszaérkezett Budapestre.

1931. ■ Aláírták az ötven millió fontos francia-angol hitelszerződést; a Francia Bank ötven millió font hitelt nyújtott az Angol Banknak.

1932. ■ A német választásokon Hitler jutott a legtöbb mandátumhoz.

1933. ■ Budapestre érkezett Baden Powell lord főcserkész. A cserkész világtábor ünnepélyes külsőségek között nyitották meg Horthy Miklós kormányzó jelenlétében.

— Megkezdődtek az osztrák-magyar kereskedelmi tárgyalások.

1934. ■ Meghalt Hindenburg, a német birodalom elnöke. A birodalmi kormány rendeletet adott ki, mely szerint a birodalmi elnök jogköre átszáll Hitler Adolf kancellárra. Hitler bejelenti, hogy augusztus 19-én szavazatra bocsátja ezt az intézkedését. A hadsereg Blomberg intézkedésére felesküdt Hitlerre.

1935. ■ Budapesten megnyitották a Keresztyen Szövetség 9. világszertekeztét.

1936. ■ A spanyol eseményekkel kapcsolatban a francia kormány benemavatókózi indítványt tett az európai kormányoknak.

1938. ■ A cseh néppárt Hodza lemondását követelte.

1940. ■ Maniu nemzeti ellenállást hirdet politikájában. — A Berliner Börsenzeitung írja: »A románok kardesörtetése nem segíthet, csak csalódást okozhat. — Szófia: »Romániának áldozatokat kell hoznia, hogy az összejárat elkerülje.« — Jugoszláviában az összes szabadkőműves páholyokat feloszlatták. — Juliusban a németek 460.000 tonna ellenséges hajóteret süllyesztettek el. Eddig 1236 angol repülőgépet lőttek le a németek. — Anatóliában 36 óras földrengés volt.

—O—S.

— Közvetlen vasútforgalom Magyarország és Horvátország között. Zágrábból jelentik: Magyarország és Horvátország között a vasútforgalmat jelenleg átszállással illetve átrakással bonyolítják le, de augusztus elsejétől kezdve megindult a két ország között a közvetlen vasúti forgalom Verőce és Barcs érintésével.

— Ellopták néhai Milán király aranyláncát. Belgrádból jelentik: Egy nyugalmazott szerb miniszternek Belgrádban a villamoson kilopták aranyóráját és láncát. A nagyértékű aranyláncnak történelmi becsese is van, mert néhai Milán szerb királyé volt. A volt miniszter édesapja Milán király hagyatékából kapta a láncot, amit eddigi tulajdonosa halála után a szerb nemzeti muzeumnak akart juttatni. Most a belgrádi lapok utján kéri a tolvajt, hogy a történelmi becsű aranyláncot juttassa vissza hozzá.

— A céltudatos' egészségápolás egyik legfontosabb szabálya az, hogy az ember hetenként legalább egyszer, reggel felkeléskor, egy pohár természetes »Ferenc József« keserűvizet igyon, mert ez a gyomrot és a beleket alaposan kitisztítja és az egész anyagcserét előmozdítja. Kérdezze meg orvosát!

— Szerbiában két vasúti pályaoert agyonsújtott a villám. Belgrádi jelentés szerint a Száva-Drina szögében tegnapelőtt borzalmaserejű zivatar vonult végig. A villám több helyen lesújtott és emberéletet is követelt áldozatul. Az Obrenovás közelében levő Sztubina község határában két pályaoert éppen éjjeli szolgálatot tartott, a szabad pályán. A villám abban a pillanatban ütött egy sürgönypóznába, amikor a két pályaoert arra ment és mindkettőt agyonsújtotta.

Művelődés

Vasárnap táncest az ujvidéki Polgári Magyar Daloskörben

Az ujvidéki Polgári Magyar Daloskör, a leghangulatosabb ujvidéki mulatságok színhelye, néhány nap óta

ismét az ujvidéki tánc kedvelő ifjúság érdeklődésének homlokterében áll.

A kör vezetősége ugyanis az ifjúság egyre megismétlődő óhajának eleget téve vasárnap, augusztus 3-án nagyszabású táncestet rendez s erre az alkalomra

kitűnő zenekart szerződtetett, jófajta borokról és pompás ételekről gondoskodott.

Az előkészületekkel a rendezőség már elkészült s a tapasztaltakból ítélve bizonyosra vehető, hogy vasárnap nagyszerű multság színhelye lesz ismét a Daloskör székháza.

Tekintettel arra, hogy az első-tétítés korlátozásának következtében már 11 óráig szabad a kivilágítás,

jó idő esetén az udvarban terítenek vasárnap

és csak a táncot tartják a kör színháztermében, amennyiben a fiatalság nem kívánja majd meg, hogy a zenekar a szabadban huzza a talp alá valót és így

ők is a kellemes augusztusi éj alatt ropják a táncot.

Jótekonycélú műkedvelő előadás Verbáson. A Délvidéki Magyar Közművelődési Szövetség »Ujverbázi és Överbázi Fiók ifjúsági alosztálya 1941 augusztus 3-án vasárnap délután 4 órakor az överbázi ligetben jótekonycélú műkedvelő előadást rendez. A nagyszabásúnak ígérkező előadásra a következő műsort állították össze: 1) Szavaltat: »Mi a Haza« szavalja Kaszás Imre. 2) Körtánc: táncolják Vigh Rozika, Dobrina Vera, Muhari Ági, Dobrina Ilonka, Körösi Rozika és Budai Mariska. 3) Ének: »Tele van a virágos kert«, »Párosával ül a madár az ágon«, »Csárdás« éneklő Kalapáti Mária. 4) Szavaltat: »Éjjeli látogatás« szavalja Galambos Ilonka. 5) Ének: »Uj sir van a temetőben«, »Ne sirjatok engem«, »Bementem a patikába« éneklő Keresztes János. 6) Magyar vígadó: táncolják Vigh Rozika — Vigh Ferenc, Dosztján Terus — Vigh István, Kalapáti Mariska — Keresztes János, Budai Mariska — Sinkovits Miklós, Körösi Rozika — Tóth Lajos, Bacsa Erzsike — Pozsvai György. 7) Ének: »Cigány vagyok«, »Sóhaj«, »Bácskai Csárdás« éneklő Kalapáti Sándor. 8) Sortánc: táncolják Galambos Ilonka és Vigh Márton. 9) »Lux« 1 felvonásos vígjáték. Szereplők: Bacso Jenő, Walter Elus, Szücs Mihály, Brasnyó Margitka, Koszó József és Paróczy Rozika. 10) Vetített képek. Képek a honvédség bevonulásáról a Délvidéken. — Belépődíj nincs. Felülfizetéseket köszönettel nyugtáznak.

Rövid sport hírek

Testnevelésügyi főiskola létesül Szófiában. Szófiából jelentik: A bolgár fővárosban a következő iskola-év kezdetén testnevelésügyi főiskola nyílik meg. A közoktatásügyi minisztérium ezenkívül négy új tanítóképző is létesít, ahol az újonnan felszabadult területekre kerülő tanítókat képezik ki.

Ujjászervezték a szerb nemzeti ligát. Belgrádból jelentik: Vasárnap befejeződnek a Szerb Kupáért folyó labdarugó mérkőzések és augusztus 10-én megkezdődnek a bajnoki küzdelmek. Az újonnan szervezett szerb nemzeti ligában a következő csapatok játszanak: BSK, S. K. 1913 (volt Jugoszlávia), BASzK, Jedinstvo, PAK (volt jakubai Jugoszlávia), Vitez (Zimony), továbbá a belgrádi alszövetségi bajnokság első három helyezettje, a Szloga, Obilics és Csukaricski, a nisi Rádnicski és a sábai Mácsva.

Németországi portyára készül a zágrábi Gragyanszki. Zágrábról jelentik: A bécsi Vienna augusztus 16-ra meghívta a zágrábi Gragyanszki csapatát. A zágrábi »purgerek« Bécs után több más németországi városban is játszanak. Így már lekötötték egy mérkőzést Nürnbergbe, azonkívül tárgyalásokat folytatnak több más német egyesülettel.

A tegnapi Nemzeti Sport azt írja, hogy az NB III-ban a Topolyai SC, a Kulai AFC és az Ujvidéki VAK még nem küldte el nevezését. Az UVAK vezetőségétől nyert értesülésünk szerint ez a hír téves, mert már július 16-án beneveztek a bajnokságra, a két másik egyesületet pedig csak a héten osztották be az NB III-ba s így eddig még nem is nevezhettek.

Szabadkán egybeolvadt a Sport és a SzAFC (volt SzAND), utóbbinak a Szegedi-uton levő pályáját a Sport veszi át.

Asbóth és Gábori hazaérkezett északi portyájáról. Gábori szerint »Asbóth a Skandináv-félszigeten is bebizonyította, hogy ma verhetetlen Európában s a svédek úgy néztek rá, mint egy félistenre«.

Négy budapesti teniszező erdélyi körútra indul, amelynek első két állomása Nagyvárad és Kolozsvár. A csapat tagjai: Asbóth, Katona, Fehér és Dallos II, az utat Nagyváradra ma repülőgépen teszik meg.

Boroszlóban augusztus 30-31-én nemzetközi ifjúsági verseny lesz, amelyre a honvédelmi minisztérium utján a leventéket is meghívták. A versenyen tizenkilenc kiváló levente képviseli Magyarországot.

Az UVAK hirei. Felkérem mindazokat, akiket a vasárnapi mérkőzésre a pénztárhoz és a rendezéshez kirendeltünk, hogy legkésőbb fél-négy órakor kivétel nélkül jelenjenek meg az UAC-pályán. A változás azért állott be, mert előmérkőzést is játszunk. — A vezetőség.

AZ UJVIDÉKI VASUTAS ATLETIKAI KLUB AUGUSZTUS 8-ÁN INDUL EL ERDÉLYBE

Mint annak idején megírtuk, az UVAK Erdélybe és Felsőmagyarországba megy portyára. Közben azonban kisorsolták a MÁV Liga bajnokságot, amely megrövidíti a portyázást és így mindössze csak két mérkőzést tarthat: az egyiket Marosvásárhelyen a Székely Vasutasok Egyesült csapatával augusztus 10-én, míg a másodikat a Dési Sport Egyesület csapatával augusztus 12-én játssza.

Vasárnap délelőtt 11 órakor kezdődik Szabadkán a délvidéki labdarugó értekezlet

Ma délig lehet jelentkezni a szurkoló autóbussza

Tegnap számunkban jelentettük, hogy vasárnap Szabadkán a SzVAK-UAC visszavágó mérkőzéssel kapcsolatban labdarugó értekezlet lesz, amelyen megbeszéljük az időszerű délvidéki kérdéseket, amelyek az Alföldi kerület beszerzésével kapcsolatban merülnek fel.

Az értekezleten megjelenik dr. Gidófalvy Pál, az MLSz országos elnöke és a Szegeden székelő Alföldi Kerület vezetősége is. A felszabadult terület sportemberei részéről megjelenhet bárki, aki a szervezési munkában, továbbá a felállítandó szabadkai és ujvidéki alosztályok vezetésében szerepet akar vállalni. Külön személyre szóló meghívókat tudunkkal nem küldenek szét.

Az értekezlet vasárnap délelőtt 11 órakor kezdődik a volt sza-

badkai alszövetség helyiségében.

Délután az értekezlet valamennyi résztvevője megtekinti a SzVAK-UAC visszavágó mérkőzést, amelyet Szabadkán és Ujvidéken is egyre fokozódó izgalommal várnak.

Az UAC játékosai vasárnap délelőtt 8 órakor autóbusszal utaznak Szabadkára, a kék-fehér egyesület több vezetőségi tagjának kíséretében. Ezenkívül délben még egy másik autóbussz is megy, 40 szurkolóval.

Erre az autóbussza legkésőbb ma délig lehet jelentkezni Klemm Károly fodsáznál.

A szurkoló autóbussz vasárnap délben indul a régi Buza-térről s a mérkőzés után indul vissza Szabadkáról. Viteidij oda-vissza 8-9 pengő lesz.

Korszakalkotó újítás a magyar sportban:

Országos ifjúsági vezető irányítja a testnevelést

Az OTT helyébe az Országos Sport Központ lép

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Kormányzó Úrnak a magyar ifjúság iránt mindenkor megnyilvánuló átváltozó szeretetével, a magyar nemzet második ezredévébe vetett hitével és annak megalapozása iránti törekvésével életre hívta a magyar ifjúság honvédelmi nevelésének és a testnevelésnek egységes vezetésére vonatkozó miniszteri rendelkezéseket. A magyar királyi minisztérium áthátva a kérdés korszakalkotó fontosságától, a közoktatás, közigazgatás egyszerűsítéséről szóló 1941: XII. tc-ben kapott alkotmányos felhatalmazás alapján az ifjúság honvédelmi nevelésének és a testnevelésnek kérdésében annak minden részletére kiható intézkedéseket tett.

Vitéz Bartha Károly honvédelmi és Ir. Hóman Bálint vallás- és közoktatásügyi miniszter, akiknek a magyar ifjúság sorsa mindig szívügyük volt, a kapott törvényes felhatalmazás alapján a magyar királyi minisztérium minden tagjának támogatásával, — de elsősorban az anyagi alapot rendelkezésre bocsátó dr. Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter megértő támogatásával — szakembereik évtizedes tapasztalatainak és munkájának eredményeként kiadták »az ifjúság honvédelmi nevelésének és a testnevelésnek egységes vezetéséről« szóló 5520/1941. M. E. számú rendeletet, amely a Budapesti Közlöny 1941 augusztus 1-i számában látott napvilágot Bárdossy László m. kir. miniszterelnök aláírásával.

A rendelet kimondja, hogy az ifjúság honvédelmi nevelését és a testnevelést egységesen kell vezetni és irányítani.

Az egységes vezetést és irányítást az ifjúság honvédelmi nevelésének és a testnevelésnek országos vezetője látja el.

Az országos vezetőt a honvédelmi miniszter és a vallás- és közoktatásügyi miniszter együttes előterjesztésére a Kormányzó Úr nevezi ki és menti fel.

AZ ORSZÁGOS VEZETŐ HATÁSKÖRE

Az országos vezető feladatkörébe tartozik:

- a) A leventeintézmény vezetése és a leventeképzés végrehajtása;
- b) a honvédség testnevelésének irányítása;
- c) a lövészkötelezettséggel kapcsolatos sporttevékenység megszervezése és irányítása;
- d) az iskolán kívüli leányifjúság önkéntes honvédelmi nevelésének megszervezése;
- e) az iskolai ifjúság testnevelésének irányítása;
- f) a társadalmi sport, valamint a sportszövetségek és sportegyesületek ügyeinek intézése, továbbá a sportorvosi szolgálat megszervezése és irányítása;
- g) az ifjúság egészségügyi nevelésének és fejlődésének figyelemmel kísérése és a szükséges javaslatok megtétele;
- h) a neveléssel vagy a sportüggyel kapcsolatos mindazok a tennivalók, melyeket jogszabály a vallás- és közoktatásügyi miniszter feladat körébe utalt;
- i) mindazok a tennivalók, melyeket jogszabály az Országos Testnevelési Tanács feladatkörébe utalt.

Az országos vezető az előző a)–c) pontokban megjelölt tennivalók tekintetében közvetlenül a honvédelmi miniszternek; a d)–i) pontokban megjelölt tennivalók tekintetében pedig közvetlenül a vallás- és közoktatásügyi miniszternek van alárendelve és intézkedéseit ezeknek a minisztereknek a nevében teszi meg.

Az ifjúság vezetőképzésben a magyar cserkészlet is közreműködik.

A közreműködés módját az országos vezető és az országos főcserkész egyetértően állapítják meg. Az országos vezető és az országos főcserkész egyetértően gondoskodik arról, hogy a cserkészcsapatokba felvett leventéknek cserkészképzése leventekötelezettségeik teljesítése mellett zavartalanul megtörténhessék.

A leventeintézmény egyesületi jellegű szervezetei felett az egyesületi főfelügyeleti jogot a honvédelmi miniszter, a társadalmi sport egyesületei és egyesületi jellegű szervezetei felett pedig a vallás- és közoktatásügyi miniszter gyakorolja az országos vezető útján.

A társadalmi sportegyesületek megalakulásának és működésének szabályai, továbbá a sportszövetségek szervezetét és az ezek irányításához szükséges szervezetet a vallás- és közoktatásügyi miniszter rendeletben állapítja meg.

AZ OTT MEGSZÜNIK

Az Országos Testnevelési Tanács rendeletnek hatályba lépésével megszűnik, vagyona az államra száll át és testnevelési és sportcélokra a vallás- és közoktatásügyi tárca kezelésébe kerül.

Az Országos Testnevelési Alap az 1941. évi december hó 31. napján megszűnik, az alap keretében előirányozott kiadások és bevételek az 1942. év január hó 1 napjától kezdve az állami költségvetésbe illesztendők.

ORSZÁGOS SPORTKÖZPONT

A vallás- és közoktatásügyi miniszter a társadalmi sport, valamint a sportszövetségek és sportegyesületek ügyeinek intézésére

országos sportközpontot állít fel, amelyet beleillesztenek a vallás- és közoktatásügyi minisztérium hivatali szervezetébe.

Az országos sportközpont mellett nemzeti sportbizottság működik. A bizottság tagjait a sportszövetségek vezetői és a sportügy szakkérdéseiben kiváló ismeretekkel rendelkező más személyek közül a vallás- és közoktatásügyi miniszter nevezi ki. Az országos sportközpontnak és a nemzeti sportbizottságnak működési körét és szervezetének részletes szabályait a vallás- és közoktatásügyi miniszter állapítja meg.

A rendelet kihirdetésének napján lép hatályba, végrehajtásáról a honvédelmi miniszter és a vallás- és közoktatásügyi miniszter gondoskodik.

UJVIDÉKEN IS MEGKEZDŐDIK VASÁRNAP A VASUTAS LIGA BAJNOKSÁG

Mint tegnapelőtti számunkban megírtuk, kisorsolták a Vasutas Liga bajnokság selejtezőjét. Az Ujvidéki Vasutas Atlétikai Klub a sorsolás alapján Ujvidéken játszik a B. Vasutással. A B. Vasutas kiváló játékerőt képvisel s nem egyszer szólt bele a MÁV országos bajnokságába is. Az UVAK szintén erősített, több új játékosat állít be s így a mérkőzés igen izgalmas lesz. A Vasutas Liga mérkőzése délután 6 órakor kezdődik az UAC-pályán. Ezt megelőzőleg az UFC és a Duna játszik előmérkőzést 4 órai kezdettel, amely mérkőzés szintén igen izgalmas és nyílt lesz.

Ujvidéki »Törökvs« SC vasárnapi műsora. Reggel 9 órai kezdettel a kórház melletti pályán Törökvs komb.—Duna SC komb.; Kulpinban: Törökvs IB)—Kulpini SC; Petrócön: Törökvs SC—Petróci SC.

Séf madjarskog kraljevskog Domobranskog generalnog štaba
Broj: 5577/St. gen. št. vojne adm. 1941.

OGLAS

U predmetu ustanovljenja najvišije cijene vlaknaste piće i vrste slame

I. §.

(Proizvodjačke cene.)

(1) Najvišija proizvodjačka cena vlaknaste piće i vrsti slame prodato u nesadevenom stanju je na niže nabranim paritiranim ukrsnim stanicama, izliferovano kod železničkih kola, sledeća:

Imenovanje	Budapešt	Sekesfeher- var	Sombathelj	Komarom	Peč	Seged	Kása	Miskolc	Debrecen	Kolozsvár	Ujvidek
Prvoklasno lucerkino seno	11.45	10.95	10.65	10.95	10.45	11.15	10.75	10.65	10.75	9.95	11.15
Prvoklasno seno deteline	9.95	9.45	9.15	9.45	8.95	9.65	9.25	9.15	9.25	8.45	9.65
Prvoklasno balticinsko seno	9.20	8.70	8.40	8.70	8.20	8.90	8.50	8.40	8.50	7.70	8.90
Prvoklasno seno zobne vike	8.70	8.20	7.90	8.20	7.70	8.40	8.00	7.90	8.00	7.20	8.40
Prvoklasno muharsko seno	8.20	7.70	7.40	7.70	7.20	7.90	7.50	7.40	7.50	6.70	7.90
Prvoklasno livadsko seno	8.45	7.95	7.65	7.95	7.45	8.15	7.75	7.65	7.75	6.95	8.15
Poluslatko livadsko seno (naprimer hanšagsko)	7.20	6.70	6.40	6.70	6.20	6.90	6.50	6.40	6.50	5.70	6.90
Kiselo ili jako pokislo livad. seno	5.05	4.55	4.25	4.55	4.05	4.75	4.35	4.25	4.35	3.55	4.75
Prvoklasna prolečna slama	4.55	4.05	4.05	4.05	4.35	4.05	3.85	3.75	3.95	4.55	3.85
Prvoklasna ražna slama	3.75	3.25	3.25	3.25	3.55	3.25	3.05	2.95	3.15	3.75	3.05
Prvoklasna žitna slama	3.55	3.05	3.05	3.05	3.35	3.05	2.85	2.75	2.95	3.55	2.85
Prvoklasna krovina	6.80	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Cene su podrazumevaju pod P/q.

(2) Na teritoriji županija Cik (Csik), Haromsek (Háromszék), Udvarhely (Udvarhely) i Maroš-Torda (Maros-Torda) je najvišija proizvodjačka cena jednako na svim stanicama predavanja vlaknaste piće i vrste slame prodato u nesadevenom stanju, otposlano na železničkim kolima, sledeća:

Prvoklasno lucerkino seno 9.25 P/q
Prvoklasno seno deteline 7.75 P/q
Prvoklasno balticinsko seno 7 P/q
Prvoklasno seno zobne vike 6.50 P/q
Prvoklasno muharsko seno 6.— P/q
Prvoklasno livadsko seno 6.75 P/q
Poluslatko livadsko seno 5.— P/q
Kiselo, ili jako pokislo livadsko seno 2.85, Prvoklasna prolečna slama 4.35, Prvoklasna ražna slama za posipanje 3.55, Prvoklasna žitna slama za posipanje 3.35, Prvoklasna krovina 5.— P/q.

(2) Najvišija proizvodjačka cena na prodajnim nenabranjima u (1) i (2) alineji je od u (1) alineji napomenute, od nje na vozarskoj duljini najbliže ležeće paritirane ukrsnim stanicama sa bruto (tovarni list, vagarina, naplata za uzajmljivanje železničke ponjave i sa porastom posebne naplate) železničkim vozarskim troškom niža od cene ustanovljene na ukrsnu stanicu, koja na vozarskoj duljini najbliže leži napomenutoj u (1) alineji. Medjumurje u treba smatrati za paritiranu ukrsnu stanicu Sombathelj (Sombathely), a za baranjski trougao pak Pečuj (Pécs).

(4) U slučaju preuzimanja koje se ne događa na železničkoj stanici, stvarne, odnosno uobičajene troškove postale u vezi sa otpremanjem na železnicu sa mesta predavanja treba odbiti od najbliže železničko-stanične proizvodjačke cene ustanovljene u (1), (2) i (3) alineji ovog §-a.

(5) U slučaju preuzimanja robe u nesadevenom stanju koja je na preradivačkoj naseobini (naseobina presovanja), od ukazujuće najvišije proizvodjačke cene prema (1)–(4) alineji sa obzirom na gubitak težine zbog presovanja dogodjenog na naseobini, trgovci na veliko mogu na vlaknastu piću po q-u najviše 15 filira, a na vrste slame po kvintalu najviše 3 filira daljnijeg odbitka računati.

2. §.

(Proizvodjačke cene, ako proizvodjači prodaju neposredno potrošačima.)

(1) Prilikom prodaje neposredno malopotrošaču od proizvodjača na otvorenom tržištu (pijaci) — sa izuzetkom glavnog i prestolnog grada Budimpešte i okoline prema (3) alineji ovoga §-a — na osnovu 1. §-a

najvišjoj proizvodjačkoj ceni važećoj za mesto prodavanja — bez obzira na postalu kolsku vozarinu — se može naračunati višak cene po q-u najviše 60 filira, a pri prodaji liferovano kući, složeno u kamaru ili u stovarište pak po q-u najviše 1.— pengov.

(2) Najvišija proizvodjačka cena prodato vlaknaste piće i vrste slame je na teritoriji Budimpešte glavnog i prestolnog grada i njezine okoline na tržištu (pijaci), ili kući otpremljeno, u kamaru sadjenuto, odnosno u stovarište utovareno, od proizvodjača neposredno malopotrošaču prodato (sopstveni plod) sledeća: Prvoklasno lucerkino seno 12.75 P/q, prvoklasno seno deteline 11.25, prvoklasno balticinsko seno 10.50, prvoklasno seno zobne vike 10, prvoklasno muharsko seno 9.50, prvoklasno livadsko seno 9.75, poluslatko livadsko seno (n. pr. hanšagsko) 3.50, kiselo, ili jako pokislo livadsko seno 6.35, prvoklasna prolečna slama 5.85, prvoklasna ražna slama za posipanje 5.05, prvoklasna žitna slama za posipanje 4.85, prvoklasna krovina 7.80 P/q.

(3) Najvišije proizvodjačke cene ustanovljene u (2) alineji za glavni i prestolni grad Budimpeštu, važe za teritoriju županskih gradova Budafok, Kišpešt (Kispest), Peštsenterzebet (Pestszentersébet), Peštsentlerinc (Pestszentlőrinc), Rakošpalota (Rákospalota), Ujpešt (Ujpest), i, za teritoriju općina Albertfalva,

Imenovanje	Budapešt	Sekesfeher- var	Sombathelj	Komarom	Peč	Seged	Kása	Miskolc	Debrecen	Kolozsvár	Ujvidek
I-a presovano lucerkino seno	13.90	13.40	13.10	13.40	12.90	13.60	13.20	13.10	13.20	12.40	13.60
I-a presovano seno deteline	12.40	11.90	11.60	11.90	11.40	12.10	11.70	11.60	11.70	10.90	12.10
I-a presovano balticinsko seno	11.65	11.15	10.85	11.15	10.65	11.35	10.95	10.85	10.95	10.15	11.35
I-a presovano seno zobne vike	11.15	10.65	10.35	10.65	10.15	10.85	10.45	10.35	10.45	9.65	10.85
I-a presovano muharsko seno	10.65	10.15	9.85	10.15	9.65	10.35	9.95	9.85	9.95	9.15	10.35
I-a presovano livadsko seno	10.90	10.40	10.40	10.40	9.90	10.60	10.20	10.10	10.20	9.40	10.60
Poluslatko presovano livadsko seno	9.65	9.15	8.85	9.15	8.65	9.35	8.95	8.85	8.95	8.15	9.35
Kiselo, ili jako pokislo livad. seno	7.50	7.—	6.70	7.—	6.50	7.20	6.80	6.70	6.80	6.—	7.20
I-a presovana prolečna slama	6.90	6.40	6.40	6.40	6.70	6.40	6.20	6.10	6.30	6.90	6.20
I-a pres. ražna slama za posipanje	6.10	5.60	5.60	5.60	5.90	5.60	5.40	5.30	5.50	6.10	5.40
I-a pres. žitna slama za posipanje	5.90	5.40	5.40	5.40	5.70	5.40	5.20	5.10	5.30	5.90	5.20
I-a presovana krovina	9.90	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Cijene se podrazumevaju pod P/q.

7. §.

(Stupanje na pravovažnost)

(1) Pri prodaji koju izvršuju trgovci piće na malo za potrošače, iz radnje ili sa stovarišta, nabavljačkim cijenama prema ovoj naredbi kod vlaknastih pića mogu naračunati najviše 1.50 P/q, kod vrsti slama najviše 1.30 P/q, kod krovine pak najviše 2.50 P/q.

Cinkota, Čepel (Csepel), Kelenveldj (Kelenvölgy), Mačasfeld (Mátyásföld), Peštidegkut (Pesthidegkut), Pešsentimre (Pestszentimre), Peštujhely (Pestujhely), Rakoškeresztur (Rákosszentstúr), Rakošsentmihaj (Rákosszentmihály), Šašhalom (Sas-halom), Soljmar (Solymár) i Irem (Üröm).

3. §.

(Ključ dobiti trgovca na veliko)

(1) Pri prodaji od trgovca piće na veliko u tuzemstvu preprodavcu, ili potrošaču na veliko (javno dobavljanje, itd.) ka sopstvenom trošku, pri plaćanju u roku od 8 dana, može se naračunati trgovački višak cene od niže nabranog:

Presovano lucerkino sijeno, sijeno djeteline, balticinsko sijeno, sijeno zobne vike, muharsko sijeno i druga vlaknasta pića (pri prodaji u vagonskoj stavci na mjesto žel. stan.) 0.60 P/q; (pri prodaji na žle. stan. iz vagona tovareno u kola) 0.90 P/q; (pri prodaji sa stovarišta trgovca na veliko mjesnim potrošačima, odnosno preprodavcima) 1.10 P/q. Kod presovanih pićnih vrsta i vrsta slame za posipanje (pri prodaji u vagonskoj stavci na mjesto žel. stanice) 0.50 P/q; (pri prodaji na železničkoj stanici iz vagona tovareno u kola) 8.80 P/q; (pri prodaji sa stovarišta trgovca na veliko mjesnim potrošačima, odnosno preprodavcima) 0.90. Kod presovane krovine (pri prodaji u vagonskoj stavci na mjesto železničke stanice) 1.— P/q; (pri prodaji na

žel. stanici iz vagona tovareno u kola) 1.20 P/q; (pri prodaji sa stovarišta trgovca na veliko mjesnim potrošačima, odnosno preprodavcima) 1.40 P/q.

4. §.

Ukoliko roba prolazi kroz ruke više trgovaca na veliko, trgovački višak cijene koji se može zajednički naračunati, može dostići najviše 120% od trgovačke dobiti ustanovljene u 3. §-u. U interesu kontrole toga, prodavac-trgovac na veliko dužan je istaviti takav račun kupcu-trgovcu na veliko, iz kojeg se može ustanoviti proizvoaču stvarno isplaćena kupovna cijena. Pri javnim dobavljanjima pak — bez obzira na trgovce koji se ukopčavaju — može se naračunati najviše višak cijene ustanovljen u 3. §-u.

5. §.

(Sopstven trošak)

(1) Sopstveni trošak napomenut u 3. §-u se ima tako razumjeti, da trgovci piće na veliko proizvođaču prema ovoj naredbi plativoj, odnosno stvarno isplaćenju cijeni mogu naračunati uobičajenu kupovnu proviziju (po q-u najviše 10 filira), od trgovca do otpremanja na železnicu eventualno isplaćenu kolsku vozarinu (koja ne može biti višja od proizvodjačke cijene prema 1. §-u ove naredbe od kolske vozarine odbijene na osnovu (4) alineje 1. §-a) i stvarne izdatke oko presovanja. Ali trošak oko presovanja pak, koji se može naračunati zajedno sa utovarom u železnička kola, ne može biti veći po kvintalu od 1.75 pengova. Nadalje se može naračunati kao protuvrijednost gubitka težine kod vlaknastih pića i vrsta slame presovanih na obrađivačkoj naseobini od proizvodjačke cijene na osnovu (5) alineje 1. §-a odbijeno po q-u najviše 15, odnosno 5 filira.

(2) Od trgovca stvarno isplaćena železnička vozarina između stanice predavanja i stanice primanja (stanica na koju pristize) i njezinih prinos (tovarni list, vagarina-kantarina, naplata za uzajmljivanje železničke ponjave, posebna naplata) treba priračunati prema ovoj naredbi predajnostaničnoj prodajnoj cijeni.

6. §.

(Veletrgovačke cijene)

Pri prodaji presovane robe u vagonskoj stavci na mjesto železničke stanice na niže navedenim ukrsnim stanicama, najvišija cijena koja se može naračunati — koje već u sebi sadrži ustanovljenu veletrgovačku dobit kod vlaknastih pića 60, kod vrsti slame 50, odnosno kod krovine 100 filira po kvintalu, odnosno u slučaju ukopčavanja više veletrgovaca prema 4. §-u 120%, — ne može biti veća od slijedeće:

Imenovanje	Budapešt	Sekesfeher- var	Sombathelj	Komarom	Peč	Seged	Kása	Miskolc	Debrecen	Kolozsvár	Ujvidek
I-a presovano lucerkino seno	13.90	13.40	13.10	13.40	12.90	13.60	13.20	13.10	13.20	12.40	13.60
I-a presovano seno deteline	12.40	11.90	11.60	11.90	11.40	12.10	11.70	11.60	11.70	10.90	12.10
I-a presovano balticinsko seno	11.65	11.15	10.85	11.15	10.65	11.35	10.95	10.85	10.95	10.15	11.35
I-a presovano seno zobne vike	11.15	10.65	10.35	10.65	10.15	10.85	10.45	10.35	10.45	9.65	10.85
I-a presovano muharsko seno	10.65	10.15	9.85	10.15	9.65	10.35	9.95	9.85	9.95	9.15	10.35
I-a presovano livadsko seno	10.90	10.40	10.40	10.40	9.90	10.60	10.20	10.10	10.20	9.40	10.60
Poluslatko presovano livadsko seno	9.65	9.15	8.85	9.15	8.65	9.35	8.95	8.85	8.95	8.15	9.35
Kiselo, ili jako pokislo livad. seno	7.50	7.—	6.70	7.—	6.50	7.20	6.80	6.70	6.80	6.—	7.20
I-a presovana prolečna slama	6.90	6.40	6.40	6.40	6.70	6.40	6.20	6.10	6.30	6.90	6.20
I-a pres. ražna slama za posipanje	6.10	5.60	5.60	5.60	5.90	5.60	5.40	5.30	5.50	6.10	5.40
I-a pres. žitna slama za posipanje	5.90	5.40	5.40	5.40	5.70	5.40	5.20	5.10	5.30	5.90	5.20
I-a presovana krovina	9.90	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

§-u, odnosno u (1) i (2) alineji ovog §-a se može naračunati trgovačkom višku cijene.

8. §.

(Stupanje na pravovažnost)

Ova naredba stupa na pravovažnost na dan svoje objave.

Budimpešta, 24-og srpnja 1941 g

WERTH HENRIK v. r.

pješadijski general,
šef mađ. kralj. Domobr.
generalnog štaba

Bélyeg KERESEK
MÉGVÉTELRE
gyűjteményeket, horvát, jugoszláv
sorokat és tömegárnt
KELLERMANN
Bélyeg export és import iroda
Budapest, V., Csáky utca 14

Megállapították a faszén legmagasabb árát

Ujvidék tjh. városi katonai pa-
rancsnokának 549/1941 számu

RENDELETE:

a faszén telepes és kiskereskedők,
valamint fogyasztók részére közvet-
lenül árusító kiskereskedők által fel-
számítható legmagasabb ára szabá-
lyozása tárgyában.

1. §.

Az anyaországából beszerzett re-
torta és boksa faszén feladó állomá-
si legmagasabb nagykereskedői ár-
hoz a következő költségek számítha-
tók fel:

1. Vasuti fuvar és kövezet vám
(trosarina) a feladó állomás és le-
adó állomás között.

2. Az áru kirakásával, telepre szál-
litásával, kezelésével, csomagolásá-
val stb. járó együttes költségek és
bruttó kereskedői haszon címén 100
kg-ként:

a) Papir zacskókba csomagolt áru
eladása esetén 7.50 P.

b) Zsákolt áru eladása esetén 4.50
P.

c) Ömlesztve szállított áru eladása
esetén 4.20 P.

Porlás és káló címén a nagyke-
reskedői feladó állomási ár és fu-
var költség együttes összege után a
2. bekezdésben foglalt a) pontban
meghatározott eladás esetén 6%
kalkulálható a megállapított 7.50 P.
beszállítási és egyesített bruttó ha-
szon összegének felszámítása előtt.
A b) alatt foglalt eladás esetén pe-
dig 3%.

2. §.

A faszén közvetlenül fogyasztók-
nak kicsinyben árusító azok a ke-
reskedők (pincések, fűszerekek, sza-
tócok, festékkereskedők, élelmiszer-
árusok) az előző §-ban meghatáro-
zott legmagasabb árakhoz eladásaik-
nál bruttó haszon címén 1 kg-ra vo-
natkoztatva legfeljebb 3 fillér szá-
míthatnak fel. Amennyiben a be-
szerzési ár kg-ként 0.5 fillérrel vég-
ződik, a fogyasztói áraknak egész
fillérekben történő meghatározása
érdekében kg-ként legfeljebb 3.5 fil-
lér számítható fel.

3. §.

A telepes és kiskereskedők (fak-
reskedők) részére az 1. §-ban megha-
tározott árak a vevő üzletébe, tele-
pére, illetve lakására szállítva ér-
tendők.

A faszénnek lezárt papir zsák-
okban (zacskókban) történő eladása
esetén a papirzsákokon feltűnő mé-
don kell megjelölni azt, hogy a cso-
mag retorta-, illetve boksa faszé-
net tartalmaz-e (nyomatás és eltérő
papirszínek).

4. §.

A jelen rendelet a kihirdetés nap-
ján lép hatályba.

Ujvidék, 1941 július 30.

Vitéz Bayer Ferenc s. k.
m. kir. honvéd tábornok
városi katonai parancsnok

A MAGYAR SZÖVETKEZETI JOGSZABÁLYOKNAK A VISSZAFOGLALT DÉLVIDÉKI TERÜLETEKRE TÖRTÉNT KITERJESZTÉSE

A kormány rendeletet adott ki,
amely kimondja, hogy a visszafog-
lalt délvidéki területeken a szövete-
kezetekre vonatkozó magyar jogszabá-
lyok hatályba lépnek. A délvidé-
ki területeken székhellyel bíró szö-
vetkezetek 4 hónap alatt kötelesek
megszüntetni a külföldön vagy a
visszafoglalt délvidéki területeken
székhellyel bíró központban, szövete-
kezeti szövetségben, ellenőrző köte-
lékben fennálló tagságukat és köte-
lesek módosítani alapszabályaiknak
azokat a rendelkezéseit, amelyek a
hatálybalépő magyar szövetségi
jogszabályoknak nem felelnek meg
és amelyek az említett központhoz,
szövetséghez vagy kötelekhez való
szervezeti viszonyukat szabályozzák.
A most kiadott rendelet hatályba-
lépésével megszűnik a jogkör, ame-
lyet az előbb megjelölt szöveteke-
zetek ügyei tekintetében akár jogszabá-
ly, akár alapszabályok biztosítottak
a külföldön vagy a visszafog-
lalt délvidéki területeken székhely-
vel bíró központ, szövetség vagy
kötelek részére

A PÉNZTÉZETI KÖZPONTRÓL SZÓLÓ JOGSZABÁLYOKNAK A VISSZAFOGLALT DÉLVIDÉKI TERÜLETEKRE TÖRTÉNT KI- TERJESZTÉSE

A kormány rendeletet adott ki,
amely kimondja, hogy a visszafog-
lalt délvidéki területeken a Pénz-
intézeti Központra vonatkozó jogszabá-
lyok hatályba lépnek. Az olyan
hitelintézet, amely az 1941. évi áp-
rilis hó 7-én a visszafoglalt délvi-
déki területeken érvényben volt
jogszabályok alapján takarékkönyvre
vagy befizetési lapra befizetések
elfogadásával foglalkozott, betét-
könyvre befizetéseket további ren-
delkezésig elfogadhat, habár nem is
tagja a Pénztézeteti Központnak.
Nem fogadhat el betétkönyvre be-
fizetéseket a hitelintézet, ame-
lyet a Pénztézeteti Központ tagjai
sorából kizár, vagy amelynek üzlet-
részeit a Pénztézeteti Központ a je-
len rendelet hatálybalépésétől szá-
mított 6 hónapon belül felmondja.

Angoranyul. Ezzel a immel irt
kitűnő könyvet Köves Gábor Zoltán.
Sokakat érdekel ma ez a kérdés,
mert az angoranyul tenyésztés kevés
fáradtsággal jár és a mai nehéz idő-
ben igen hasznosnak mutatkozik.
Köves Gábor Zoltán munkája
hézagpótló, mert nemcsak az ango-
ranyl tenyésztéséről és takarmá-
nyozásáról ad kimerítő felvilágosi-
tást, hanem mindenről tájékoztat,
amit tudni kell az angoranyulról,
annak tenyésztéséről, a tenyészte-
lepről, a ketrevezésről, az előfordu-
ló angoranyulbetegségekről, az ango-
ragyapju feldolgozásáról, a gyap-
ju ápolásáról, szedéséről, előkészíté-
séről, a fonásról, mosásáról és szári-
tásról. Ez a kitűnő és kimerítő mun-
ka három pengőbe kerül s kapható
Budapesten a szerzőnél II. ker, Csé-
vi utca 7.

Negyven ezer horvát munkás dol-
gozik Németországban. Zárabból
jelentik: A Németországban dolgozó
horvátországi munkások száma az
utóbbi napok során 40.000-re emel-
kedett. A horvát munkások közül
10.000 a bányáiparban, ugyanannyi
a mezőgazdaságban, a többi a külön-
böző gazdasági ágakban helyezke-
dett el.

APRÓHIRDETÉSEK

Ugy hétköznap, mint vasárnap egy szó 15 fillér, vastagbetűs 25 fill.
A legkisebb apróhirdetés ára 1 pengő 50 fillér. Hirdetéseket a más-
napi lapra déli 12 óráig veszünk fel. A hirdetési adó a hirdetőfelet
terheli.

A forgalmi és egyéb nyugdíjasok egyesülete

felhívja tagjait, hogy hátralékos tagdíjait a legpon-
tosabban fizessék be. A befizetést mint eddig is a
Maros-féle vendéglőben vasárnap, augusztus 3-án d.u.
3 órakor teljesítsék

OTTHONODBAN egészség és bé-
ke honol, ha állandóan KA-VA-
DOM-ot iszol. Készíti: Frank és
Társ, Ujvidék, Móra Ferenc utca
48 (volt Adamovicsa). 6288

ELADÓ

SAROK HÁZ ELADÓ, mely áll:
3 szoba, fűszerüzlet helyiség beren-
dezéssel. Cim: Oláh József, órás,
Zenta. 6176

JÓLBEVEZETETT pékséget else-
relnem Pest vagy Pestkörnyékén le-
vő pékségért, esetleg eladó. Cim a
kiadóban. 6331

FÜSZERÜZLETI és vendéglői be-
rendezés jó állapotban levő, eladó.
Érdeklődni: Ujvidék, Lorántffy Zsu-
szánna 16 (a porcelángyárral szem-
ben). 6333

TÖBBEZER ÚJ és öreg cserép,
betonvas traverszni, öreg ablakok,
ajtók eladók. Cim: Ujvidék, II. Rá-
kóczi Ferenc ut 86. 6325

KIADÓ

AZONNAL KIADÓ 42 hold legelő
istállóval megegyezés szerint. Ér-
deklődni Tallói Dénesnél, Doroszló,
Bácska. 6303

2 SZOBA, KONYHA, éléskamra
és különálló szoba kiadó. Cim: Uj-
vidék, II. Rákóczi Ferenc ut 86.
6326

KERESLET

KERESÜNK FIATALABB irodai
munkaerőt magyar levelezésre,
érettségivel és lehetőleg német
nyelvismerettel. Írásbeli ajánlatokat
eddiggi gyakorlat és fizetési igény
megjelölésével. »Ujvidék 58« jelgé-
re a kiadóhivatal továbbít. 6162

INAS FIZETÉSSEL, vagy kifutó
kerestetik. Cim: Konsztantinovits
fűszer- és csemegeüzlet, a főpostá-
val szemben. 6338

ÜGYES manikűrös kisasszony,
aki a fodrászathoz is ért, azonnali
belépésre kerestetik. Cim: Bogda-
nov fodrászszalon, Ujverbász. 6284

JEGKIHORDÓ MUNKÁS azon-
nalra felvétetik. Cim: Ujvidék, Szé-
csényi ut 33. 6327

FIATAL, JÓMUNKÁS borbély-
segéd felvétetik. Cim: Mandits, Uj-
vidék, Pirosi ut 63. 6334

Soffőrvizsgát

aki hajlandó letenni, aki elvesztette,
vagy újból vizsgázni, vagy pedig len-
vizsgára előkészülni akar, bővebb
utastításért forduljon az alanti cím-
re: »AEROMEHANIKA«, Ujvidék,
Pirosi ut 111.

KOMFORTOS 2 SZOBÁS buto-
rozott lakást keresek. — Értesítést
21—01 telefonon. 6324

PÉNZTÁROSNO VAGY PÉNZ-
TÁROS, aki könyvecsben valamint
német-magyar levelezésben is jár-
tas, azonnali belépésre kerestetik.
Ajánlatokat kér fizetési igény meg-
jelölésével Müller vaskereskedés,
Zombor. 6349

KÜLÖNFÉLE

KUTYAI DOMITÁSRA vállalkozik.
Cim: Ujvidék, Szent Imre utca 43
(volt Mornárszka). 6299

BUTORT elsőrendű kivitelben
készít, javít és átalakít!
Szabados László asztalos mester
Ujvidék, Goethe-utca 5. Telefon 32-76

NYILTTÉR'

A Magy. Kir. állami II. reálgim-
názium által 1941. évben kiadott
negyedik A) osztályra vonatkozó
bizonyítványomat elvesztettem, ez-
uton érvénytelenitem.

Ujvidék, 1941 július 29.

Lederer Ruben.

A Törekvés Sport Klub

augusztus 3-án, vasárnap délután
4 órától

nagy arató mulatságot

rendez a KRAKSZNER vendéglő
kerthelyiségében. — A mulatság
szépségét biztosítja a bukovinai
hadikfalvi székely magyarok első
ujvidéki fellépte, akik bemutat-
ják népviseletüket, táncaikat és
dalaikat. A közönség jó hangula-
táról három zenekar gondoskodik.

BELÉPTI DIJ NINCS.

Rossz idő esetén a teremben lesz
megtartva. Jó itálról és ételről a
vendéglős gondoskodik.

Reggeli Újság

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Ujvidék, II. Rákóczi Ferenc ut 50
Telefon: 21—37, éjjel 20—58
Laptulajdonos: Andrée Dezső.
Előfizetés:
Egy óra 4.— pengő
Vidéken egy óra 3.—
Három óra 11.60 "
Vidéken három óra 8.— "
Félévre 23.— "
Vidéken félévre 16.— "
Megjelenik naponta.